

Avrupa Birliği tarafından
ortak finanse edilmektedir

akran
inlan kat

GENÇ KADINLARIN ANTALYA'YA İLİŞKİN İHTİYAÇ VE BEKLENTİLERİ ARAŞTIRMA RAPORU

Kız Çocuklarına
Destek Derneği

**Kız Çocuklarına
Destek Derneği**

Kız Çocuklarına Destek Derneği

Doğuyaka Mah. 1219 Sokak No:9 Abdullah Sevimçok Sivil Toplum Merkezi A Blok Zemin Kat
İç Kapı No:1 Muratpaşa/Antalya

www.kizcocuklarinadestek.org

bilgi@kizcocuklarinadestek.org

[Kız Çocuklarına Destek Derneği](#)

[@kizlaradestek](#)

[kizcocuklarinadestek](#)

[Kız Çocuklarına Destek Derneği](#)

Rapor Yazarı:

Prof.Dr. Özgür Arun

Araştırma Ekibi;

Prof.Dr. Özgür Arun

Yusuf Duruk

Miray Su Taş

Ceren Çalışkan

Elif Özgür

Tasarım ve Uygulama: Cengiz Kayhan

Proje Koordinatörü: Hasan Altunok

Birinci Baskı . Nisan 2026

ISBN . 978-625-6936-54-6

Yaşlanma Çalışmaları Derneği

Yayıncı Sertifika No: 52077

www.senex.org.tr

Tel: 0 (530) 2017 242

E-posta: info@senex.org.tr

Kaynak Göstermek İçin:

Arun, Ö., (2026). *Kız Çocuklarına Destek Derneği Genç Kadınların Antalya'ya İlişkin İhtiyaç ve Beklentileri Araştırma Raporu*. Yaşlanma Çalışmaları Derneği Yayınları

Kaynak göstermek koşuluyla bilimsel çalışmalarda kullanılabilir. Yayıncının yazılı izni olmadan hiçbir şekilde ticari amaçla kullanılamaz, basılamaz, çoğaltılamaz ve dağıtılamaz.

"Bu rapor Akran Destek kapsamında Avrupa Birliği'nin finansal desteği ile hazırlanmıştır. İçeriğin sorumluluğu tamamiyle Kız Çocuklarına Destek Derneği'ne aittir ve AB'nin görüşlerini yansıtmamaktadır."

İçindekiler

1) Giriş – Araştırma Hakkında	01
1.1. Projenin Çerçevesi ve Bu Araştırmanın Rolü	01
1.2. Antalya Bağlamı	02
1.3. Araştırma Soruları ve Kapsadığı Temalar	03
1.4. Raporun Okunma Kılavuzu	05
2) Yönetici Özeti	06
2.1. Amaç ve Yöntem	06
2.2. Öne Çıkan Temel Bulgular	08
2.3. Öne Çıkan Sonuçlar	10
2.4. İhtiyaç Haritası	11
3) Yöntem	12
3.1. Araştırma Tasarımı ve Gerekçesi	12
3.2. Evren, Hedef Grup ve Dahil Etme Ölçütleri	12
3.3. Örneklem ve Saha Erişimi	12
3.4. Veri Toplama Araçları	13
3.4.1. Çevrimiçi Soru Formu	13
3.4.2. Odak Grup Rehberi (Nitel Aşama)	14
3.5. Veri Analizi Planı	14
3.5.1. Veri Hazırlama ve Değişken Üretimi	14
3.5.2. Tanımlayıcı İstatistikler	15
3.5.3. Kısımlar, Çapraz Tablolar ve Anlamlı Farklar	15
3.5.4. Odak Grup Verisi: Tematik Analiz ve Tarama Araştırmasıyla Eşleştirme	15
3.6. Etik, Gizlilik, Sınırlılıklar	15
3.6.1. Etik ve Aydınlatılmış Onam	15
3.6.2. Gizlilik ve Veri Güvenliği	16
3.6.3. Sınırlılıklar	16

İçindekiler

4) Bulgular	17
4.1 Katılımcı Profili	17
4.2 Sağlık, Özel İyi Oluş ve Sağlık Hizmetlerine Erişim	19
4.3 Konut ve Çevre: Barınma Biçimi, Afet Güvenliği, Gece Güvenliği, Mahalle Sorunları	24
4.4 Sosyal İlişkiler, Sosyal Uyum, Dışlanma ve Yerel Katılım	28
4.5 Kültür–Sanat–Spor ve Gündelik Etkinlik Örüntüleri	32
4.6 Yaşam Standardı, Yoksunluk ve Gelecek Beklentisi	36
4.7 Memnuniyet: Yaşam Kalitesi, Kişisel Alanlar, Kent Hizmetleri ve Kurumlar	38
5) Sonuç	43
5.1 Ana Sonuçlar: “7 Bulguda Antalya’da Genç Kadınların İhtiyaç Haritası”	43
5.2 Kesişen Kırılma Eksenleri	48

Şekil Listesi

Grafik-1: Yaş aralığına göre katılımcı profili	17
Grafik-2: Gelir getirici işte çalışma durumu	17
Grafik-3: Sosyal güvence	19
Grafik-4: Mutluluk	20
Grafik-5: Yaşam üzerinde özgür seçim ve kontrol	20
Grafik-6: Sağlık kuruluşlarına kolay ulaşım	22
Grafik-7: Randevu alma kolaylığı	22
Grafik-8: Yargılayıcı tutum deneyimi	22
Grafik-9: Konut ve çevre	24
Grafik-10: Güvenlik algısı	26

Tablo Listesi

Tablo-1: Öznel sağlık durumu	21
Tablo-2: Mahallede çevresel ve altyapısal sorunlar	26
Tablo-3: Dışlanma ve gündelik zorluklar	30
Tablo-4: Önyargı ve dışlanma deneyimleri	30
Tablo-5: Fiziksel aktivite	32
Tablo-6: Maddî yoksunluk	36
Tablo-7: Yaşam kalitesi ve kişisel alan memnuniyeti	38
Tablo-8: Kent hizmetleri ve altyapı performansı	40

1) Giriş – Araştırma Hakkında

1.1. Projenin Çerçevesi ve Bu Araştırmanın Rolü

Bu rapor, Kız Çocuklarına Destek Derneği'nin yürüttüğü Müşterek Projesi kapsamında "Antalya'da yaşayan 18–35 yaş arası genç kadınların toplumsal, ekonomik ve kültürel ihtiyaçlarının görünür kılınması" amacına hizmet eden araştırma bileşeninin bulgularını sunmak üzere hazırlanmıştır. Proje, genç kadınların kent yaşamında karşılaştıkları sorunları ve ihtiyaçları görünür kılmayı, bu ihtiyaçların yerel düzeyde karşılanmasına dönük kanıt temelli bir zemin oluşturmayı ve genç kadınların katılımını güçlendirecek süreçleri desteklemeyi hedeflemektedir. Proje dokümanlarında vurgulandığı gibi, genç kadınların yerel karar alma mekanizmalarına katılımı eşitlik, kapsayıcılık ve demokratik süreçlerin güçlenmesi açısından kritik görülmektedir. Buna karşın Antalya özelinde genç kadınların ihtiyaçlarının yeterince "haritalandırılmaması" ve politika yapım süreçlerinde seslerinin sınırlı kalması, projenin çıkış noktası olarak tanımlanmaktadır.

Bu çerçevede proje üç ana bileşen etrafında kurgulanmıştır:

1 Araştırma Bileşeni

Antalya'da yaşayan 18–35 yaş arası genç kadınların ihtiyaç ve beklentilerini tespit etme üzere kapsamlı bir veri toplama ve analiz süreci yürütülmesi.

2 Politika Geliştirme Bileşeni

Araştırma bulgularına dayanarak, yerel yönetimler ve ilgili paydaşlar için "genç kadın dostu" politika yaklaşımını destekleyecek bir politika belgesinin hazırlanması. Bu belgenin, bu rapordaki bulgular temel alınarak bir uzman tarafından üretilmesi.

3 Kapasite Güçlendirme Bileşeni

Araştırmada ortaya çıkan ihtiyaçlara dayalı olarak genç kadınların aktif yurttaşlık, hak savunuculuğu, toplumsal cinsiyet eşitliği ve katılımcı demokrasi gibi alanlarda bilgi ve becerilerini geliştirmeyi hedefleyen 6 modüllü atölye serisinin uygulanması.

Bu raporun odaklandığı bileşen birincisidir. Ancak araştırma tasarımı, projenin bütüncül amaçlarına hizmet edecek şekilde planlanmıştır. Bu nedenle bu rapor yalnızca "mevcut durumun fotoğrafını" çekmeyi değil, aynı zamanda:

- Politika belgesi yazımına kanıt tabanı sağlamayı,
- Atölye serisinin içeriklerinin ihtiyaçlarla uyumlu biçimde şekillenmesine veri desteği sunmayı,
- Genç kadınların karşılaştığı sorunların hangi alanlarda yoğunlaştığını ve hangi gruplarda daha görünür hale geldiğini analitik olarak ortaya koymayı,

amaçlamaktadır.

Araştırmanın yöntemsel kurgusu, proje dokümanlarında tarif edilen biçimiyle iki aşamalı karma (ardışık) bir tasarıma dayanır. İlk aşamada çevrimiçi tarama (survey) ile geniş bir katılımcı kitlesinden veri toplanmış; ikinci aşamada ise ilk aşama analizleriyle belirlenen örüntüler ve temalar üzerinden odak grup görüşmesi kurgulanmıştır. Proje dokümanlarında belirtildiği üzere, survey aşaması temel olarak “Ne?” sorusuna yanıt üretirken; odak grup aşaması “Nasıl?” ve “Neden?” sorularını derinleştirmek üzere planlanmıştır. Araştırma çıktıların dijital olarak yaygınlaştırılması ve ayrıca sınırlı sayıda basılı kopya ile paylaşılması, proje planında yer almaktadır. Bulguların tanıtımı için Antalya Büyükşehir Belediyesi ev sahipliğinde bir toplantı planlanması da yine proje dokümanlarında tanımlanan yaygınlaştırma adımlarından biridir.

Bu rapor, bu kurguya uygun biçimde, araştırmanın bulgularını düzenli ve izlenebilir bir yapıda sunar. Raporun temel iddiası şudur: Antalya’da yaşayan genç kadınların ihtiyaçları tekil başlıklardan ibaret değildir. İhtiyaçlar konut ve çevre koşullarından sağlık hizmetlerine erişime, kent güvenliğinden kültürel yaşama katılıma, yaşam standardından memnuniyet düzeylerine uzanan bir bütün içinde şekillenmektedir. Bu bütünün görünür kılınması, politika geliştirme sürecinde doğru hedefleme ve önceliklendirme yapılabilmesi için ön koşuldur.

1.2. Antalya Bağlamı

Bu raporun amacı Antalya’yı kapsamlı bir kent monografisi olarak tartışmak değildir. Ancak araştırma bulgularının doğru okunabilmesi için, genç kadınların kent yaşamında karşılaşılabilecekleri tipik bariyerleri çerçevelemek gereklidir. Antalya, dinamik nüfus hareketleri, hizmet ve turizm ekonomisinin belirgin ağırlığı, merkez ve çevre ilçeler arasında farklılaşan kentsel olanaklar, hızlı dönüşen mahalle dokuları ve mevsimsellik gibi özellikler üzerinden genç kadınların gündelik yaşamında çok katmanlı ihtiyaçlar üretebilen bir kent bağlamı sunar. Bu bağlamda genç kadınların karşılaşılabileceği başlıca bariyer alanları aşağıdaki gibi özetlenebilir:

(i) Kentte barınma ve konut güvencesi

Genç kadınlar için barınma, yalnızca bir “konut edinme” meselesi değildir. Kiracılık, hane içi yaşam düzeni, yalnız yaşama koşulları, yurt veya geçici barınma seçenekleri, konutun fiziksel yeterliliği ve afetlere dayanıklılık algısı gibi boyutlar, barınma deneyimini doğrudan etkiler. Barınma koşulları aynı zamanda istihdama erişimi, eğitim fırsatlarını ve kentin diğer hizmetlerine ulaşımı belirleyen temel bir eşik haline gelebilir.

(ii) Güvenlik ve kamusal alanın kullanımı

Genç kadınlar kentte güvenlik algısını yalnızca suç tehdidi üzerinden değil, gündelik hareketliliklerini kısıtlayan daha geniş bir “kamusal alan deneyimi” üzerinden yaşarlar. Gece saatlerinde mahallede ve kent içinde hareket edebilme, güvenli rota ve aydınlatma, kamusal alanda kalabalık ve taciz riski algısı gibi unsurlar, genç kadınların eğitim, çalışma ve sosyal yaşama katılımını dolaylı biçimde sınırlandırabilir. Bu raporun soru setinde yer alan “gece güvenliği” ölçümü tam da bu gündelik deneyimin önemli bir göstergesidir.

(iii) Ulaşım ve hizmetlere erişim

Kent içi ulaşım, sağlık hizmetleri, belediye hizmetleri, sosyal destek mekanizmaları ve kadınlara yönelik hizmetlere erişim birbiriyle bağlantılıdır. Bir hizmetin varlığı kadar, o hizmete erişebilme ve hizmeti kullanırken olumsuz deneyim yaşamama da belirleyicidir. Özellikle randevu alma güçlüğü, kuruma ulaşım zorlukları veya yargılayıcı tutum algısı gibi unsurlar, hizmet erişimini "kağıt üzerinde var" olmaktan çıkarıp gerçek hayatta kullanılamaz hale getirebilir.

(iv) İstihdam, gelir güvencesi ve yaşam standardı

Genç kadınlar için istihdam yalnızca iş bulma değil, gelir güvencesi, sosyal güvence, işin sürekliliği, mesleki gelişim, çalışma koşulları ve gelecek beklentisi ile iç içe ilerler. Ekonomik kırılganlık, kültür-sanat-spor katılımı gibi alanlarda da görünür hale gelerek yaşamın farklı boyutlarını etkileyebilir. Yaşam standardı ve maddi yoksunluk göstergeleri, bu kırılganlığın gündelik yaşamdaki somut karşılıklarını görünür kılar.

(v) Sosyal ilişkiler, dayanışma ve katılım kanalları

Kentte yaşamak, yalnızca mekansal bir yerleşim değildir; aynı zamanda sosyal bağların kurulması, dayanışma ağlarına erişim ve kurumsal kanallarla temas edebilme kapasitesi demektir. Genç kadınların topluluk üyeliği, arkadaşlarla görüşme sıklığı, "zor zamanda dayanabileceği" sosyal çevre kapasitesi; yerel yönetimde ise hangi kanallarla sorun bildirebildiği veya katılım mekanizmalarını kullanıp kullanmadığı, toplumsal katılımın somut göstergeleridir. Bu alanlarda yaşanan kopukluklar, sorunların görünür kılınmasını ve çözüm süreçlerine dahil olmayı zorlaştırabilir.

(vi) Çevresel koşullar ve mahalle ölçeğinde gündelik sorunlar

Mahalle düzeyinde gürültü, atık/çöp, altyapı, trafik ve çevresel kirlilik gibi sorunlar, kent yaşam kalitesini doğrudan etkiler. Bu sorunlar sıklıkla gelir düzeyi ve mekansal konumla kesişir ve genç kadınların gündelik yaşamında "üst üste binen yükler" oluşturabilir.

Bu rapor, Antalya bağlamını bu genel bariyer alanları üzerinden dikkate alır. Bulgular bölümü bu bariyerlerin hangilerinin daha yaygın olduğunu, hangilerinin belirli gruplarda daha yoğunlaştığını ve genç kadınların yaşam deneyiminde nasıl bir aradalık oluşturduğunu görünür kılmayı hedefler.

1.3. Araştırma Soruları ve Kapsadığı Temalar

Bu araştırmanın ana sorusu proje dokümanlarında açık biçimde tanımlanmıştır:

Ana araştırma sorusu:

“Antalya’da yaşayan genç kadınların Antalya’ya ilişkin ihtiyaç ve beklentileri nelerdir?”

Bu soruyu yanıtlamak üzere araştırma iki amaç arasında köprü kurar. Bir yandan ihtiyaçları nicel olarak görünür kılar; diğer yandan bu ihtiyaçların hangi alanlarda kümelendiğini ve hangi kırılımlarda farklılaştığını analiz ederek daha anlamlı bir “ihtiyaç haritası” üretir.

Araştırmanın bulgular kısmı, soru formunun modül yapısına paralel olarak altı ana tema etrafında yapılandırılmıştır. Bu temalar, raporda “Bulgular” bölümünün ana iskeletini oluşturur:

Sağlık

Öznel sağlık değerlendirmesi, öznel iyi oluş göstergeleri ve sağlık hizmetlerine erişim deneyimleri bu tema altında ele alınır. Bu kapsamda sağlık hizmetine ulaşım, randevu süreçleri ve hizmet deneyimlerinin niteliği önem taşır.

Konut ve Çevre

Barınma düzeni, konutun fiziksel koşulları, afetlere dayanıklılık algısı, gece güvenliği ve mahalle ölçeğindeki çevresel sorunlar (altyapı, atık, trafik vb.) bu tema altında incelenir.

Sosyal ilişkiler ve Katılım

Sosyal bağlar, destek ağları, topluluk üyeliği, arkadaşlık ilişkileri ve yerel katılım/başvuru kanallarının kullanımı bu başlık altında değerlendirilir. Bu tema, genç kadınların hem gündelik dayanışma kapasitesini hem de kurumsal kanallarla temas düzeyini görünür kılar

Kültür-Sanat-Spor

Fiziksel aktivite, kültürel etkinliklere katılım, kütüphane/okuma alışkanlıkları ve kamusal alanda zaman geçirme gibi göstergeler; katılım düzeyleri ve olası bariyerlerle birlikte ele alınır.

Yaşam standardı

Maddi yoksunluk göstergeleri, yaşam kalitesi değerlendirmeleri ve gelecek beklentisi gibi ölçümler aracılığıyla ekonomik kırılma ve öznel refah algısı analiz edilir. Bu tema, ekonomik boyutun diğer ihtiyaç alanlarıyla nasıl keşiştiğini okumayı mümkün kılar.

Memnuniyet

Kişisel yaşam alanlarına (eğitim, sağlık, gelir, konut, aile ilişkileri vb.) ve kent hizmetlerine (ulaşım, belediye hizmetleri, emniyet, çevre temizliği vb.) ilişkin memnuniyet değerlendirmeleri bu tema altında sunulur. Memnuniyet alanları, hizmet erişimi ve kent yaşam kalitesi açısından kritik bir performans ekranı işlevi görür.

Araştırma, bu temaları yalnızca tek tek ölçmeyi hedeflemez. Temalar arası geçişleri ve ortaklaşan desenleri okuyabilmek için bulgular, uygun yerlerde yaş grubu (18-24 / 25-29 / 30-35), çalışma durumu, sosyal güvence durumu, maddi yoksunluk düzeyi ve mekansal farklılaşma gibi kırılımlar üzerinden de incelenecektir. Böylece rapor, ihtiyaçları yalnızca listeleyen değil, ihtiyaçların hangi koşullarda yoğunlaştığını gösteren bir analitik çerçeve sunacaktır.

1.4. Raporun Okunma Kılavuzu

Bu rapor, farklı okuyucu profillerinin ihtiyaçlarını karşılayacak biçimde kurgulanmıştır. Raporun bölümleri aşağıdaki şekilde okunabilir:

Bölüm 2 Yönetici Özeti

Zamanı sınırlı okuyucular için raporun temel mesajlarını hızlıca verir. Amaç, bulguların en kritik kısmını kısa ve açık bir dille sunmaktır. Yönetici Özeti, raporun tamamının yerine geçmez; raporun geri kalanına rehberlik eden bir giriş niteliği taşır.

Bölüm 3 Yöntem

Araştırma tasarımını, örnekleme yaklaşımını, veri toplama sürecini ve analiz planını açıklar. Bulguların güvenilir biçimde yorumlanabilmesi için bu bölümün özellikle politika ve program tasarımıyla ilgilenen okuyucular tarafından okunması önerilir.

Bölüm 4 Bulgular

Raporun ana bölümlerinden birisidir. Bulgular, önce katılımcı profiliyle başlar; ardından tema bazlı olarak sağlık, konut-çevre, sosyal ilişkiler/katılım, kültür-sanat-spor, yaşam standardı ve memnuniyet başlıkları altında ilerler. Bu bölümde amaç, genç kadınların ihtiyaç ve beklentilerini sistematik biçimde görünür kılmak ve olası farklılaşma alanlarını analitik olarak ortaya koymaktır.

Bölüm 5 Sonuç

Bulguların sentezlendiği bölümdür. Bu bölüm doğrudan politika paketi yazmayı hedeflemez. Amaç, bulguları "ihtiyaç haritası"na dönüştürmek, ihtiyaç örüntülerini ve ana eksenleri oluşturan temaları görünür kılmak ve politika belgesi yazacak uzmanın kullanabileceği şekilde kanıt dayalı yönlendirici bir çerçeve oluşturmaktır. Bu çerçeve, hangi ihtiyaç alanlarının daha kritik olduğuna ve hangi gruplarda yoğunlaştığına dair sistematik bir okuma sunar.

Bu okuma kılavuzu, raporun farklı amaçlarla kullanılmasını kolaylaştırmak için hazırlanmıştır. Araştırma raporu, proje kapsamında yürütülecek politika belgesinin yerini tutmaz; politika belgesi için kanıt tabanı ve analitik bir harita sunar. Bu ayırım, raporun dilini ve kapsamını belirleyen temel ilkedir.

2) Yönetici Özeti

2.1. Amaç ve Yöntem

Bu araştırma, Akran Destek kapsamında Avrupa Birliği'nin finansal desteği ile Kız Çocuklarına Destek Derneği yürütücülüğünde ve Antalya Büyükşehir Belediyesi Gençlik ve Spor Hizmetleri Daire Başkanlığı iş birliğinde Antalya'da yaşayan 18-35 yaş arası genç kadınların kente ilişkin ihtiyaç ve beklentilerini görünür kılmak amacıyla hazırlanmıştır. Araştırmanın temel hedefi, genç kadınların kent yaşamında karşılaştıkları sorunları yalnızca betimlemek değil; bu sorunların hangi alanlarda yoğunlaştığını, hangi eşiklerde derinleştiğini ve hangi gruplarda daha görünür hale geldiğini ortaya koymaktır. Bu yönüyle rapor, tek başına bir durum tespiti metni değildir. Aynı zamanda hazırlanacak politika belgesi için kanıt tabanı oluşturmayı, atölye içeriklerinin ihtiyaçlarla uyumlu biçimde şekillendirilmesine veri desteği sunmayı ve genç kadınların kent deneyimindeki çok boyutlu ihtiyaç örüntülerini analitik biçimde haritalandırmayı amaçlamaktadır.

Araştırma, karma teknik tasarımıyla kurgulanmıştır. İlk aşamada çevrimiçi standart bir soru formu ile tarama araştırması yapılmış, ikinci aşamada ise tarama araştırması bulgularından hareketle üretilen örüntü üzerinden odak grup görüşmesi planlanmıştır. Tarama araştırması "Ne?" sorusuna yanıt üretirken, odak grup aşaması "Nasıl?" ve "Neden?" sorularını derinleştirmek üzere tasarlanmıştır. Araştırmanın hedef grubu olan Antalya'da yaşayan 18-35 yaş arası genç kadınlara ulaşmak üzere ilk aşamada network örnekleme kullanılmış, hedef örnekleme büyüklüğü 250 olarak belirlenmiş ve 2026 yılı Ocak-Şubat aylarında bu sayıya ulaşılmıştır. Soru formu çevrimiçi uygulanmış; sağlık, konut ve çevre, sosyal ilişkiler ve katılım, kültür-sanat-spor, yaşam standardı ve memnuniyet başlıklarında veri toplanmıştır. Analizlerde yaş grubu, çalışma durumu, sosyal güvence ve benzeri kırılımlar dikkate alınmıştır. Bununla birlikte örnekleme yaklaşımı nedeniyle bulgular, Antalya'daki tüm genç kadınlara doğrudan genellenebilecek bir temsil iddiası değil; güçlü örüntüleri görünür kılan bir kanıt seti olarak okunmalıdır.

Araştırmanın nitel aşaması, tarama araştırmasında ortaya çıkan örüntüleri derinleştirmek amacıyla 16 Mart 2026 tarihinde yapılan bir odak grup görüşmesiyle tamamlanmıştır. Farklı yaş, ilçe, çalışma durumu, barınma biçimi ve bakım sorumluluğu deneyimlerini temsil eden dört katılımcıyla yürütülen bu görüşme, nicel bulguların arkasındaki mekanizmaları görünür kılmak için tematik analizle değerlendirilmiştir. Nitel veri raporda bağımsız bir bölüm olarak değil, seçili tema başlıklarında nicel bulguları açıklayan bir içgörü katmanı olarak kullanılmıştır.

Katılımcı profili de bu çerçevenin anlaşılması açısından önemlidir. Araştırmaya katılan 250 genç kadının ortalama yaşı 26'dır; örneklemin %47,6'sı 18-24, %20,4'ü 25-29 ve %32'si 30-35 yaş grubundadır. Katılımcıların yaklaşık yarısı çalışmakta, yarısı çalışmamaktadır. Aylık gelir ortalaması 25.152 TL olsa da medyan gelir 11.500 TL'dir; bu durum gelir dağılımının dengesizliğine ve önemli bir ekonomik kırılma işaret etmektedir. Katılımcıların %16'sının sosyal güvencesi bulunmamaktadır. Eğitim profili büyük ölçüde yükseköğretim ağırlıklıdır.

7 bulguda Antalya'da genç kadınların ihtiyaç haritası

Öznel iyi oluş ve sağlık erişimi

"Erişim var, randevu ve deneyim kılınan"

5,87

mutluluk

En yaygın değer 5

%21,6

Medyan: 6

2

Konut/afet güvenliği ve gece güvenliği

"Güvenli yaşam iki düzeyde sınıyor"

5,09

afet güvenliği

En sık verilen yanıt

5

Medyan: 5

Mod: 5

3

Mahalle sorunlarının yoğunluğu

"Çevresel ve altyapısal sorunlar istisna değil, gündelik deneyim"

altyapı

%36,4 büyük ölçüde sorun var

%32,8 orta ölçüde sorun var

%20,4 küçük ölçüde sorun var

%10,4 sorun yok

4

Sosyal bağlar ve destek kapasitesi

"Yakın bağlar var, kurumsal bağlar zayıf"

%22,8
Evet, var

topluluk/STK/
üniversite kulübü
üyeliliği ya da
gönüllülüğü

%77,2
Hayır, yok

5

Yerel katılım kanallarının kullanımı ve başvuru ekosistemi

"Kanal var, kullanım eşiği yüksek"

Dijital katılım platformlarına başvuru (çevrim içi dilekçe/taalep vb.) sınırlıdır:

Başvuru
yaptım %20,4

Başvuru
Yapmadım %79,6

%41,2 Olumlu sonuçlanan başvurular

6

Ayrımcılık deneyimi, güven ve aidiyet

"Aidiyet yüksek, gündelik dışlanma ve erişim maliyeti yüksek"

Sosyal uyum: güven ve aidiyet

Toplumsal güven

4,18

Medyan: 4 | En sık yanıt: 5 (%26,8)
Orta düzey güven algısı.

Antalya'ya aidiyet

7,39

Medyan: 8 | En sık yanıt: 10
Yüksek düzeyde aidiyet.

7

Yaşam standardı, yoksunluk ve gelecek beklentisi

"Maddi kılınanlık ve hak ediş farkı"

Eskimiş mobilyaları yenileme %66,4

Yılda bir haftalık tatil %62

Gün aşırı et/tavuk/balık içeren öğün %33,6

Ayda bir kez misafir ağırlayabilme %30,4

Evi yeterince sıcak tutma %23,2

Yeni kıyafet alabilme %22

2.2. Öne Çıkan Temel Bulgular

1. Genç kadınların öznel iyi oluşu bütünüyle düşük düzeyde değildir; ancak sağlık hizmetlerinde deneyim ve erişim niteliği kırılgandır.

Mutluluk, yaşam memnuniyeti ve yaşam üzerinde kontrol algısı genel olarak orta-üst düzeyde seyretmektedir. Buna karşın sağlık kuruluşlarına fiziksel erişim görece mümkün görünse de randevu alma güçlüğü ve yargılayıcı tutum deneyimi önemli bir sorun alanı oluşturmaktadır. Katılımcıların %56'sı randevuyu kolay alamadığını, %53,6'sı ise sağlık çalışanlarının kendilerine karşı yargılayıcı davrandığını hissettiğini belirtmiştir.

2. Barınma bağımsız yaşamdan çok aileye ve kurumsal çözümlere dayanmaktadır.

Katılımcıların %53,2'si aile yanında yaşamakta, %19,6'sı yurttan kalmaktadır. Tek başına yaşayanların oranı %17,6'dır. Bu bulgu, konut meselesinin yalnızca fiziksel barınma değil, bağımsız yaşam kurabilme, kiracılık güvencesi ve yaşamın sürekliliğiyle ilgili olduğunu göstermektedir.

3. Güvenli yaşam hem konut hem kamusal alan düzeyinde sınırlanmaktadır.

Afet güvenliği algısının ortalaması 5,09'dur. Katılımcıların dörtte biri yapısını düşük güvenli bulmaktadır. Gece güvenliği algısı biraz daha yüksek olsa da %18'lik bir kesim mahallesini gece düşük güvenli değerlendirmektedir. Gece güvenliği ve kamusal alan kullanımı, yalnızca aydınlatma ya da altyapı sorunu değildir. Mekanların sosyal kimliği ve o alanları kullananların profili genç kadınların hareketliliğini doğrudan belirlemektedir. Bu tablo, güvenli yaşamın yalnızca suç korkusuyla değil, konut güvenliği ve kamusal hareketlilikle birlikte ele alınması gerektiğini göstermektedir.

4. Mahalle ölçeğinde çevresel ve altyapısal sorunlar istisna değil, baskın bir gündelik deneyimdir.

Gürültü ve hava kalitesinde yaklaşık her beş katılımcıdan dördü sorun bildirirken, su kalitesinde bu oran %84,4'e, çöp-atıkta %88,4'e, trafikte %84'e ve altyapıda %89,6'ya yükselmektedir. Trafik ve altyapıda büyük ölçekli sorun bildirenlerin oranı %35'in üzerindedir.

5. Yakın sosyal bağlar görece güçlüdür; fakat kurumsal ve örgütsel bağlar zayıftır.

Katılımcıların %73,6'sı kişisel sorunlarını paylaşabileceği 2-5 kişilik bir destek çevresine sahiptir. Buna karşılık herhangi bir topluluk, STK ya da üniversite kulübü üyeliği bulunmadığını belirtenlerin oranı %77,2'dir. Bu bulgulara göre yakın sosyal destek ağları görece güçlüdür. Ancak kurumsal başvuru ve katılım kanallarına güven zayıf, süreçler takip gerektirici ve sonuç alma beklentisi düşüktür. Bu durum, bağlayıcı sosyal desteğin varlığına rağmen köprü kurucu sosyal sermayenin sınırlı olduğunu göstermektedir.

6. Yerel katılım ve başvuru kanalları düşük düzeyde kullanılmaktadır. Dijital katılım platformlarını kullananların oranı %20,4, belediye iletişim masalarına başvuranların oranı %14, gençlik meclislerine başvuranların oranı ise yalnızca %2'dir. STK'lara ve kadın örgütlerine başvuru da %2,4 ile son derece düşüktür. Sorun yalnızca kanal yoluğu değil, başvuru eşliğinin yüksekliğidir.

7. Aidiyet yüksektir; fakat toplumsal güven, katılım ve deneyim bu aidiyeti desteklememektedir. Antalya'ya aidiyet ortalaması 7,39 ile yüksektir; buna karşılık toplumsal güven ortalaması 4,18'de kalmaktadır. Kentle duygusal bağ güçlü olsa da bu bağ, katılım ve kurumsal temas pratiklerine dönüştürmemektedir.

8. Gündelik yaşamın en yoğun zorluk alanı ulaşım ve kamusal alan kullanımıdır. Katılımcıların %80,4'ü şehir içi ulaşımında, %60,4'ü kamusal alanların kullanımında, %60'ı ise istihdam/çalışma hayatında zorluk yaşadığını belirtmiştir. Bu durum, hareketlilik ve kentte bulunabilme kapasitesinin temel bir eşik olduğunu göstermektedir.

9. Cinsiyet temelli önyargı deneyimi çok yaygındır. Son 12 ayda önyargılı yaklaşım yaşadığını belirtenler içinde cinsiyet ilk sıradadır (%59,2). Bunu fiziksel görünüş (%38,4), siyasi görüş (%33,6), yaş (%32,4) ve inanç (%32,4) izlemektedir. Kent deneyimi yalnızca hizmet ve altyapı sorununa dayanmamakta, aynı zamanda sosyal normlar ve ayrımcı pratiklerle örüntülü bir kent deneyimi de görünür olmaktadır.

10. Ekonomik kırılganlık güçlüdür; "hak ediş" ile mevcut yaşam arasında belirgin bir makas vardır. Katılımcıların %62'si yılda bir haftalık tatili, %66,4'ü eskimiş mobilyaları yenilemeyi karşılayamamaktadır. Daha temel ihtiyaçlarda da kırılganlık sürmektedir: %23,2 evini yeterince sıcak tutamamakta, %33,6 gün aşırı protein içeren öğünü karşılayamamaktadır. Bugünkü yaşam koşulları ortalaması 5,44 iken "hak ettiğim yaşam koşulları" ortalaması 8,67'dir. Bu fark, yalnızca gelir yetersizliğini değil, güçlü bir adalet ve beklenti gerilimini görünür kılmaktadır. Ekonomik kırılganlık yalnızca düşük gelirle ilgili değildir. İşte eşitsizlik, konut erişiminde ayrımcılık, aile bütçesine bağımlılık ve bağımsız yaşam kurma güçlüğüyle birlikte işlemektedir.

Ek olarak kültür-sanat-spor örüntüsü, genç kadınların gündelik yaşamında dijitalin baskınlaştığını, kamusal mekan kullanımının yüksek olduğunu, fakat kurumsal kültürel altyapıyla temasın ve düzenli fiziksel aktivitenin zayıf kaldığını göstermektedir. Katılımcıların %95,6'sı dijital platformlarda en az ara sıra vakit geçirdiğini, %83,2'si kamusal alanda ara sıra ya da sık vakit geçirdiğini belirtirken; %27,6'sı son bir haftada hiç 30 dakikalık fiziksel aktivite yapmamıştır.

2.3. Öne Çıkan Sonuçlar

1. Antalya’da genç kadınların ihtiyaçları tekil değil, birikimli ve genişimseldir. Bulgular, sağlık, barınma, güvenlik, hareketlilik, katılım, ekonomik koşullar ve memnuniyet alanlarının birbirinden bağımsız işlemediğini göstermektedir. Sorunlar üst üste binmekte ve birbirini derinleştirmektedir. Dolayısıyla, ihtiyaçlar ancak bir “ihtiyaç haritası” içinde anlamlı biçimde okunabilir.

2. En kritik yapısal engel hareketlilik ve mekansal yaşam kalitesidir. Ulaşım, trafik, altyapı, hava ve su kalitesi gibi başlıklar hem doğrudan sorun bildirimi hem de memnuniyet göstergeleri bakımından en zayıf alanlardır. Özellikle ulaşım ve trafik, genç kadınların gündelik yaşamında kent hakkını fiilen sınırlayan temel meseleler olarak öne çıkmaktadır. Memnuniyet ortalamalarının ulaşımında 3,96 ve trafikte 3,38 olması bu tabloyu teyit etmektedir.

3. Genç kadınların kentle duygusal bağı vardır; fakat kurumsal ve siyasal katılıma dönüşen bir yurttaşlık zemini henüz güçlü değildir. Aidiyet yüksek olmasına rağmen katılım kanallarının kullanımı düşüktür ve yerel katılım mekanizmalarından memnuniyet orta-alt düzeydedir. Bu durum, katılım meselesinin yalnızca istek değil, bilgi, güven, zaman, erişilebilirlik ve sonuç alma beklentisiyle ilişkili olduğunu göstermektedir.

4. Ekonomik kırılganlık genç kadınların yaşamında yatay bir baskı eksenidir. Gelir memnuniyeti düşüktür, maddi yoksunluk göstergeleri yüksektir ve mevcut yaşam ile hak edilen yaşam arasındaki makas olabildiğince açıktır. Ekonomik baskı yalnızca tüketim gücünü değil, kültürel katılımı, barınma güvenliğini, hareketliliği ve genel memnuniyeti de biçimlendirmektedir.

5. Özel alan ile kamusal alan arasında belirgin bir memnuniyet uçurumu vardır. Aile ilişkileri, eğitim, sağlık, konut ve mahalle gibi kişisel alanlarda memnuniyet görece daha yüksektir. Buna karşılık kent hizmetleri ve altyapı alanlarında memnuniyet belirgin biçimde daha düşüktür. Bu, genç kadınların iyi olma halini çoğu kez özel ilişkiler ve yakın çevre üzerinden koruyabildiğini, kamusal mekanizmaların ise bu iyi olma halini desteklemekte yetersiz kaldığını göstermektedir.

6. Cinsiyet temelli önyargı ve dışlanma, kentsel deneyimin kurucu unsurlarından biridir. Bu nedenle genç kadınların ihtiyaçları yalnızca teknik belediye hizmetleri ya da ekonomik desteklerle sınırlı biçimde ele alınamaz. Kentte güvenlik, hareketlilik, hizmet deneyimi ve kamusal alana katılım, toplumsal cinsiyetle kurulan ilişkiler tarafından şekillenmektedir.

7. Bazı sorunlar katılımcılar arasında ortaktır; bazıları ise yaşam döngüsü ve çalışma statüsüyle ağırlaşmaktadır. Sağlık erişimi ve öznel iyi oluş gibi alanlarda yaş ve çalışma durumu anlamlı farklar üretmezken, tatil yoksunluğu 18–24 yaş grubunda daha yüksek düzeydedir. Çalışanlar ulaşım, barınma, trafik ve hava kalitesi gibi alanlarda daha olumsuz deneyim bildirmektedir. Bu nedenle politika yaklaşımı hem evrensel, kapsayıcı hem hedefli olmalıdır.

2.4. İhtiyaç Haritası

Araştırma bulguları ve odak grup görüşmesi birlikte değerlendirildiğinde Antalya'da genç kadınların ihtiyaç haritası dört ana eksende toplanmaktadır.

1

Birinci eksen, sosyoekonomik kırılganlıktır. Düşük gelir, sosyal güvencesizlik, yüksek yoksunluk oranları, hak edilen yaşam ile mevcut yaşam arasındaki geniş fark ve iş yaşamındaki cinsiyet temelli eşitsizlikler bu eksen tanımlamaktadır. Bu alan, yalnızca maddi destek ihtiyacını değil, öngörülebilir yaşam, güvenceli geçişler ve adalet duygusunu da kapsamaktadır.

2

İkinci eksen, mekansal kırılganlıktır. Barınma düzeni, afet güvenliği, gece güvenliği, trafik, altyapı, çevre temizliği, hava ve su kalitesi, kamusal alanların kullanım biçimi ve mekanın sosyal kimliği gibi başlıklar genç kadınların kentle ilişkisini doğrudan belirlemektedir. Bu nedenle konut ve çevre, yalnızca teknik belediyecilik konusu değildir. Aynı zamanda genç kadınların kent hakkının merkezinde yer alan bir yaşam kalitesi ve güvenlik meselesidir.

3

Üçüncü eksen, katılım ve kurumsal temas eşliğidir. Genç kadınların yakın sosyal destek ağları vardır. Fakat topluluk üyeliği, başvuru davranışı ve yerel katılım kanallarının kullanımı düşüktür. Bilginin dağınık olması, süreçlerin yavaş işlemesi ve ciddiye alınmama hissi, mevcut kurumsal mekanizmaların kullanımını zayıflatmaktadır. Bu durum, genç kadınların sorunlarının görünürleşmesi ve çözüme bağlanması önünde kurumsal erişim, güven ve etkililik sorunu bulunduğunu göstermektedir. Bu eksen ihtiyaç, yalnızca yeni mekanizma kurmak değildir. Ana ihtiyaç mevcut mekanizmaları kullanılabilir, bilinir ve sonuç alıcı hale getirmektir.

4

Dördüncü eksen, gündelik yaşamın toplumsal cinsiyetlenmiş yükleridir. Ulaşımında yaşanan güçlükler, kamusal alan kullanımındaki çekinceler, sağlık hizmetlerinde yargılayıcı tutum algısı, iş bulma olanaklarına ilişkin düşük memnuniyet, cinsiyet temelli önyargı deneyimleri ve bakım/sorun çözüme yükünün kadınlar üzerinde yoğunlaşması bu eksende birleşmektedir. Bu bulgu, genç kadınların ihtiyaçlarının toplumsal cinsiyet körü bir kent politikasıyla karşılanamayacağını açık biçimde göstermektedir.

Bu dört eksen birlikte düşünüldüğünde, Antalya'da genç kadınların ihtiyaç haritası şöyle özetlenebilir:

Genç kadınların temel gereksinimi yalnızca daha fazla hizmet değildir. Asıl ihtiyaç; **güvenceli yaşam, erişilebilir kent, yargılamayan hizmet deneyimi, kullanılabilir katılım kanalları ve toplumsal cinsiyet eşitliğini önceleyen bir yerel politika zeminidir.** Bu nedenle politika geliştirme sürecinde öncelik, sorunları tek tek başlıklara ayırmak olmamalıdır. Politika geliştirme odağı, sosyoekonomik, mekansal, kurumsal ve toplumsal cinsiyet temelli yüklerin nasıl üst üste bindiğini dikkate alan bütüncül bir yaklaşım kurmak olmalıdır. Bu da araştırmanın ana sonucuydu uyumludur: Antalya'da yaşayan genç kadınların ihtiyaçları tekil değil, birbirine bağlanan çok katmanlı bir ihtiyaçlar kümesi olarak ele alınmalıdır.

3) Yöntem

Bu araştırma, Akran Projesi kapsamında Antalya’da yaşayan 18–35 yaş arası genç kadınların kente ilişkin ihtiyaç ve beklentilerini belirlemek üzere tasarlanmıştır. Araştırmanın veri toplama sürecinde iki aşamalı karma teknik benimsenmiş; ilk aşamada çevrimiçi tarama (survey) ile geniş bir nicel veri seti oluşturulmuş, ikinci aşamada ise nicel bulgular üzerinden üretilen ana temalar etrafında odak grup görüşmesi planlanmıştır.

3.1. Araştırma Tasarımı ve Gereçesi

Araştırmanın tasarımı, ardışık karma teknik olarak yapılandırılmıştır. Bu tasarımın temel gereçesi, genç kadınların ihtiyaçlarını hem yaygınlık ve dağılım açısından görünür kılmak hem de bu ihtiyaçların gündelik yaşam içinde nasıl üretildiğini “mekanizma” düzeyinde anlayabilmektir.

Birinci aşama (tarama araştırması): Proje dokümanlarında açıkça belirtildiği gibi, tarama araştırması temel olarak “Ne?” sorusuna yanıt üretmek üzere kurgulanmıştır. Araştırmanın ana sorusu “Genç kadınların Antalya’ya ilişkin ihtiyaç ve beklentileri nelerdir?” şeklinde tanımlanmış; bu soruyu yanıtlamak için çevrimiçi standart bir soru formu kullanılmıştır.

İkinci aşama (odak grup): Tarama verilerinin analizi sonucunda ihtiyaç örüntülerini temsil eden ana temalar üretilmiş; bu temalar hakkında seçilen anahtar kişiler ile odak grup görüşmesi yapılarak “nasıl” ve “neden” soruları derinleştirilmiştir. Bu ikinci aşama, nicel bulguların arkasındaki gerekçeleri, deneyimleri ve bariyer üretim biçimlerini görünür kılmayı amaçlar. Bu iki aşamanın birlikte kullanımı, raporun amacına hizmet ederken, aynı zamanda proje kapsamında hazırlanacak politika belgesi ve atölye içerikleri için sağlam bir kanıt tabanı oluşturmayı hedeflemektedir.

3.2. Evren, Hedef Grup ve Dahil Etme Ölçütleri

Araştırmanın hedef grubu, Antalya’da yaşayan 18–35 yaş arası genç kadınlardır. Hedef grubu araştırmaya dahil etme ölçütleri şu şekilde belirlenmiştir:

- Yaş: 18–35 aralığında olmak
- Cinsiyet: Kadın
- Yerleşim: Antalya’da yaşamak
- Gönüllülük: Aydınlatılmış onamı okuyup onaylayarak gönüllü katılım göstermek.

Araştırma kapsamında kişisel kimlik bilgisi talep edilmemiş; katılımın tamamen gönüllülük esasına dayandığı ve katılımcıların istedikleri anda araştırmadan çekilebileceği onam metninde açıkça belirtilmiştir.

3.3. Örneklem ve Saha Erişimi

Araştırmanın ilk aşamasında network örneklem tekniği kullanılmış ve hedef örneklem büyüklüğü 250 olarak belirlenmiştir. Bu yaklaşım, Antalya’da yaşayan genç kadınlara hızlı biçimde erişebilmek, farklı sosyal ağları kapsayabilmek ve özellikle kent yaşamına dair gündelik deneyimi çeşitlendirebilecek katılımcılara ulaşabilmek amacıyla tercih edilmiştir. Saha erişimi, proje ortaklarının ve yerel işbirliklerinin sunduğu ağlar üzerinden yürütülmüştür. Bu doğrultuda çevrimiçi soru formu bağlantısı, proje paydaşları ve ilişki ağları üzerinden katılımcılara iletilmiş ve zincirleme yayılım ile yaygınlaştırılmıştır. 2026 yılı Ocak ve Şubat aylarında planlanan sayıda katılımcıya erişilerek tarama araştırması tamamlanmıştır.

Araştırmanın ilk aşamasında network örnekleme tekniği kullanılmış ve hedef örnekleme büyüklüğü 250 olarak belirlenmiştir. Bu yaklaşım, Antalya’da yaşayan genç kadınlara hızlı biçimde erişilebilir, farklı sosyal ağları kapsayabilmek ve özellikle kent yaşamına dair gündelik deneyimi çeşitlendirebilecek katılımcılara ulaşabilmek amacıyla tercih edilmiştir. Saha erişimi, proje ortaklarının ve yerel işbirliklerinin sunduğu ağlar üzerinden yürütülmüştür. Bu doğrultuda çevrimiçi soru formu bağlantısı, proje paydaşları ve ilişki ağları üzerinden katılımcılara iletilmiş ve zincirleme yayılım ile yaygınlaştırılmıştır. 2026 yılı Ocak ve Şubat aylarında planlanan sayıda katılımcıya erişilerek tarama araştırması tamamlanmıştır.

Soru formu çevrimiçi olarak uygulanmış; soruların yanıtlanması için yaklaşık 8-10 dakika ayırmanın yeterli olduğu katılımcılara bildirilmiştir.

Veri temizleme aşamasında (SPSS’e aktarımdan sonra) olası tekrar giriş / çift kayıt riskleri ile eksik veri örüntüleri kontrol edilmiştir. Eksik veri yönetimi, değişken türüne göre yapılmıştır ve herhangi bir sorun tespit edilmemiştir.

3.4. Veri Toplama Araçları

3.4.1. Çevrimiçi Soru Formu

Veri toplama aracı, Akran Projesi kapsamında hazırlanmış standart çevrimiçi soru formudur. Bu form, araştırmanın amacını ve katılım koşullarını açıklayan aydınlatılmış onam bölümü ile başlamaktadır. Onam metninde araştırmanın amacı, AB finansal desteği, gönüllülük, çekilme hakkı ve kişisel bilgi toplanmayacağı açıkça yer almaktadır.

Soru formu modül yapısı, raporun “Bulgular” bölümündeki ana başlıklarla uyumlu olacak şekilde aşağıdaki bileşenlerden oluşur:

Veri toplama aracı, Akran Projesi kapsamında hazırlanmış standart çevrimiçi soru formudur. Bu form, araştırmanın amacını ve katılım koşullarını açıklayan aydınlatılmış onam bölümü ile başlamaktadır. Onam metninde araştırmanın amacı, AB finansal desteği, gönüllülük, çekilme hakkı ve kişisel bilgi toplanmayacağı açıkça yer almaktadır.

Soru formu modül yapısı, raporun “Bulgular” bölümündeki ana başlıklarla uyumlu olacak şekilde aşağıdaki bileşenlerden oluşur:

(i) Katılımcı profili (demografik ve temel sosyoekonomik göstergeler):

Cinsiyet, yaş, medeni durum, çalışma durumu, gelir, eğitim, sosyal güvence ve günlük faaliyetleri engelleyebilecek sağlık/engel durumunu içeren sorular yer almaktadır.

(ii) Sağlık bölümü:

Öznel iyi oluş ve sağlık değerlendirmeleri, öznel sağlık durumu, yaşam kontrolü, yaşam memnuniyeti ve sağlık hizmetlerine erişime ilişkin sorular bulunmaktadır.

(iii) Konut ve çevre:

Konut türü (örn. aile yanında kiracı/ev sahibi, tek başına kiracı/ev sahibi, paylaşımlı öğrenci evi, yurt, lojman), konutun doğa kaynaklı afetlere karşı güvenliği, mahallede gece güvenliği ve yakın çevredeki sorunlar (gürültü, hava/su kalitesi, çöp-atık, trafik, altyapı) için derecelendirme soruları yer almaktadır.

(iv) Sosyal ilişkiler, sosyal uyum ve dışlanma / yerel katılım:

Topluluk/STK/kulüp üyeliği, arkadaşlarla görüşme sıklığı, yakın çevre desteği, son 12 ayda çeşitli kanallara başvuru (dijital platformlar, belediye iletişim masaları, gençlik/tematik meclisler, üniversite içi mekanizmalar, STK/kadın örgütleri) ve kentte yaşanan zorluk alanları; ayrıca toplumsal güven, kent aidiyeti ve ayrımcılık/önyargı deneyimlerini içeren sorular bulunmaktadır.

(v) Kültür-sanat-spor:

Son 7 günde fiziksel aktivite gün sayısı ve okul/iş dışındaki zamanlarda çeşitli faaliyetleri yapma sıklığı (kütüphane, kitap okuma, kültürel etkinlik, kamusal alanda vakit, dijital platform kullanımı) ölçülmektedir.

(vi) Yaşam standardı:

Maddi yoksunluk soruları, ebeveyn kuşağı ile karşılaştırma ve yaşam kalitesi soruları yer almaktadır.

(vii) Memnuniyet:

Kişisel yaşam alanları ve kent hizmetlerine ilişkin memnuniyet ölçekleri (yaşam kalitesi, eğitim, sağlık, gelir, aile ilişkileri, konut, mahalle; kadınlara yönelik sosyal hizmetler; istihdam; ulaşım; sağlık hizmetleri; emniyet; belediye hizmetleri; trafik; hava; çevre temizliği; su; elektrik altyapı; yerel katılım mekanizmaları) bulunmaktadır.

(viii) Odak grup için yeniden iletişim izni:

Soru formunun sonunda analiz sonrasında odak grup çalışması düzenlenebileceği ve davet iletilmesini isteyip istemediği sorulmaktadır.

3.4.2. Odak Grup Rehberi (Nitel Aşama)

Odak grup rehberi, tarama araştırması sonuçları üzerinden üretilen temaları açan eksenler üzerine kurulmuştur. Proje dokümanlarında belirtildiği üzere, odak grup görüşmesinde amaç "nasıl" ve "neden" sorularına yanıt aramak; sorunların nedenlerini katılımcılarla birlikte keşfetmek ve çözümün nasıl oluşturulabileceğini tartışmaktır.

Odak grup katılımcı sayısı ve tartışma başlıkları nicel veri analizinden sonra belirlenmiştir. Odak grup çalışmasına 7 gönüllü katılımcı davet edilmiş; bunlardan 4'ü katılım sağlamıştır. Böylece, belirlenen temaların temsilini sağlamak üzere odak grup çalışması tamamlanmıştır. Odak grup çalışmasında katılımcıların yanı sıra iki raportör ve araştırma asistanı katılmış, tartışmalara ait detaylı notlar tutulmuştur. Ayrıca katılımcıların onayıyla ses kaydı da alınmıştır.

3.5. Veri Analizi Planı

3.5.1. Veri Hazırlama ve Değişken Üretimi

- Kodlama ve veri temizliği: Çevrimiçi formdan alınan veriler SPSS programına aktarılarak; değişken etiketleri, değer etiketleri ve eksik değer kodlamaları standartlaştırılmıştır.
- Eksik veri yönetimi: Eksik gözlemler, değişken türüne göre değerlendirilerek; analiz bazında kullanılan örneklem büyüklükleri (N) tablo ve grafiklerde belirtilmiştir.
- Bileşik göstergeler/indeksler: Raporun okunabilirliği için (i) mahalle/çevre sorunları yoğunluğu, (ii) maddi yoksunluk, (iii) yerel başvuru kanalı kullanımı gibi bazı değişkenler, maddelerden türetilen özet göstergeler olarak ayrıca üretilmiştir.

3.5.2. Tanımlayıcı İstatistikler

- Profil analizi: Katılımcıların yaş, eğitim, gelir, çalışma durumu, sosyal güvence ve engellilik/sağlık kısıtı gibi temel özellikleri frekans ve yüzde tablolarıyla sunulmuştur.
- Tema bazlı dağılımlar: Sağlık, konut-çevre, sosyal ilişkiler/katılım, kültür-sanat-spor, yaşam standardı ve memnuniyet alanlarındaki değişkenler için uygun özet istatistikler (ortalama/ss; medyan; yüzde dağılımları) üretilmiştir. Bu alanların ölçüm biçimleri soru formunda açıkça tanımlanmıştır.

3.5.3. Kırılımlar, Çapraz Tablolar ve Anlamlı Farklar

Bulguların “kimlerde yoğunlaştığını” göstermek için temel kırılımlar üzerinden karşılaştırmalar yapılmıştır. Bu kapsamda:

- Kategorik değişkenler: Çapraz tablolar ve Ki-kare testleri
- Sürekli/ölçek değişkenleri: Grup karşılaştırmaları (t-test/ANOVA gibi uygun parametrik testler)
- Kırılımlar: Yaş grubu (18–24 / 25–29 / 30–35), eğitim, çalışma durumu, sosyal güvence, gelir düzeyi/yoksunluk profili, konut türü gibi değişkenler üzerinden analizler yürütülmüştür.

Bu analizlerde amaç, “istatistiksel anlamlılık” kadar farkların yönü ve pratik anlamını rapor diliyle görünür kılmaktır.

3.5.4. Odak Grup Verisi: Tematik Analiz ve Tarama Araştırmasıyla Eşleştirme

Tarama araştırmasının ardından, nicel bulgularda öne çıkan örüntüleri derinleştirmek amacıyla 16 Mart 2026 tarihinde bir odak grup görüşmesi gerçekleştirilmiştir. Görüşme, yaş, ilçe, çalışma durumu, barınma biçimi, sosyal güvence ve bakım sorumluluğu bakımından farklılaşan dört katılımcıyla yürütülmüştür. Bu çeşitlilik, araştırmanın nicel aşamasında görünür hale gelen ihtiyaçların gündelik yaşamda nasıl deneyimlendiğini karşılaştırmalı biçimde açmayı mümkün kılmıştır.

Odak grup verisi tematik analiz yaklaşımıyla çözümlenmiş; özellikle mekansal yaşam ve güvenlik, hizmetlere erişim ve kurumsal deneyim, sosyoekonomik kırılma ve bağımsızlaşma ile sosyal bağlar ve katılım başlıklarında yoğunlaşan örüntüler tarama araştırması bulgularıyla eşleştirilmiştir. Bu aşamada nitel veri, raporda bağımsız bir anlatı olarak değil, nicel bulguların arkasındaki mekanizmaları açıklayan sınırlı ve seçici bir içgörü seti olarak kullanılmıştır. Böylece proje dokümanlarında tarif edilen “sorunların nedenlerini keşfetmek ve çözümlerin nasıl oluşturulacağını birlikte ele almak” hedefi, raporun kapsamını aşmadan analitik biçimde desteklenmiştir.

3.6. Etik, Gizlilik, Sınırlılıklar

3.6.1. Etik ve Aydınlatılmış Onam

Araştırmaya katılım gönüllülük esasına dayanmaktadır. Katılımcıların katılmama veya katıldıktan sonra istedikleri anda araştırmayı bırakma hakkı olduğu onam metninde açık biçimde belirtilmiştir. Katılımcılara, soruları yanıtlamak için yaklaşık 8–10 dakika ayırmalarının yeterli olduğu; doğru–yanlış yanıt olmadığı; içten yanıtların araştırma açısından önemli aktarılmıştır.

3.6.2. Gizlilik ve Veri Güvenliği

Onam metninde, araştırmadan elde edilecek verilerin bilimsel amaçlarla kullanılacağı; kişisel bilgilerin istenmeyeceği ve işlenmeyeceği belirtilmektedir. Raporlama sũrecinde tũm bulgular anonim biçimde sunulmuş; bireysel yanıtın kimliklendirilmesine yol açabilecek herhangi bir bilgi rapora aktarılmamıştır. Odak grup verisi anonimleştirilerek (kişisel tanıtıcı detaylar temizlenerek) raporlanmıştır.

3.6.3. Sınırlılıklar

- Örneklemenin temsil sınırı: Network rnekleme, geniş ağlara erişim ve çeşitlilik sağlamak açısından işlevsel olsa da evreni istatistiksel olarak temsil etme iddiasını sınırlı kılar. Bu nedenle bulgular, "Antalya'daki tũm geniş kadınlar" için genelleme iddiasıyla değil, ihtiyaç rũntũlerini ve gũçlũ sinyalleri grũnũr kılan kanıt seti olarak grũnmelidir.
- Çevrimiçi katılım yanlılığı: Çevrimiçi uygulama, dijital erişim ve dijital okuryazarlık farklılıklarına bağlı seçilim etkileri yaratabilir.
- z-bildirim: Veriler katılımcı beyanına dayandığı için sosyal beğenerlik ve hatırlama yanlılığı olasılığı oluşabilir.
- Kesitsel tasarım: Araştırma tek bir zaman kesitinde yũrũtũldũđũ için değişim/dnũřũm dinamiklerini doğrudan izlemeye değil, mevcut durumun grũnũr kılınmasına odaklanır.

4) Bulgular

Bu bölüm, araştırmaya katılan 250 genç kadının temel sosyo-demografik ve sosyoekonomik profilini sunar. Bulguların sonraki alt bölümlerde (4.2-4.7) nasıl farklılaştığını okumak için bu profil bir "referans çerçevesi" olarak değerlendirilmelidir.

4.1 Katılımcı Profili

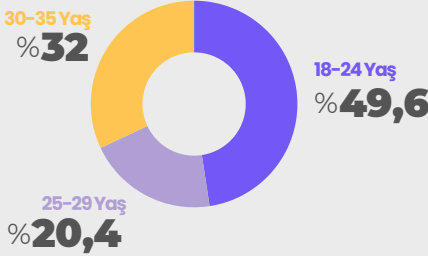
Araştırma örneklemini 18-35 yaş aralığını kapsamakta olup yaşlar tüm aralık boyunca yayılmaktadır. Yaş dağılımında 20 yaş (n=27; %10,8) en yüksek tekil yaş grubudur. Katılımcıların ortalama yaşı 26'dır.

Analistik okuma kolaylığı açısından katılımcılara üç yaş grubuna ayrılmıştır;

18-24 yaş:%47,6 (n=119)

25-29 yaş:%20,4 (n=51)

30-35 yaş:%32,0 (n=80)

Grafik-1: Yaş aralığına göre katılımcı profili

Medeni durum

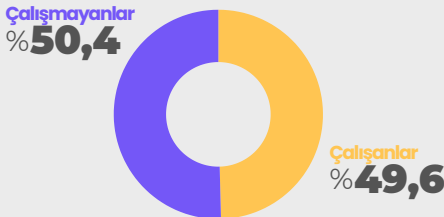
Katılımcıların büyük çoğunluğu hiç evlenmemiştir (n=184; %73,6). Evli olanların oranı %23,2'dir (n=58). Boşanmış katılımcı oranı %2,8 (n=7), dul katılımcı oranı %0,4 (n=1) olarak görülmektedir.

Gelir getirici bir işte çalışma durumu

Katılımcıların %49,6'sı (n=124) gelir getirici bir işte çalıştığını, %50,4'ü (n=126) çalışmadığını belirtmiştir.

Çalışanların iş memnuniyetleri de (0 ile 10 puan arasında bir derecelendirmeye) incelenmiştir. Bu soru yalnızca çalışanlar için yanıtlanmıştır (n=124).

Dağılım, memnuniyetin orta-üst banda yığıldığını göstermektedir:

Grafik-2: Gelir getirici işte çalışma durumu

Çalışanların işleriyle ilgili memnuniyetleri

Katılımcıların açık uçlu beyanlarına göre çalışanların mesleki dağılımı oldukça çeşitlidir; kamu, eğitim, sağlık, hukuk, mühendislik, turizm-otelcilik ve hizmet sektörü gibi alanlarda çalışan katılımcılar bulunmaktadır.

- 7-10 arası memnuniyet yanıtı verenler: $19+22+13+11 = 65$ kişi (%52,4)
- 0-4 arası memnuniyet yanıtı verenler: $4+3+5+9+9 = 30$ kişi (%24,2)

7-10 arası memnuniyet yanıtı verenler

% **52,4**

0-4 arası memnuniyet yanıtı verenler

% **24,2**

Aylık gelir (TL)

Aylık gelir ortalama 25.152 TL, medyan 11.500 TL olarak hesaplanmıştır. Dağılım geniştir (ss=30.387); minimum 0 TL, maksimum 150.000 TL olarak görülmektedir. Bu desen, gelir dağılımının sağa çarpık olduğuna işaret eder. Nitekim genç kadınların yarısının geliri 11.500 TL ve altındadır.

Eğitim düzeyi

Eğitim profili belirgin biçimde yükseköğretim ağırlıklıdır. Katılımcıların: %41,6'sı üniversite öğrencisi (n=104), %38,4'ü lisans mezunu (n=96), %10'u lisansüstü düzeydedir (YL öğrencisi %4,8; YL mezunu %5,6), %4,4'ü doktora düzeyindedir (doktora öğrencisi %2,0; doktora mezunu %2,4). Lise mezunu oranı %4,8 (n=12), ilköğretim mezunu oranı %0,4 (n=1) olarak görülmektedir.

% **41,6** Üniversite Öğrencisi

% **38,4**
Lisans Mezunu

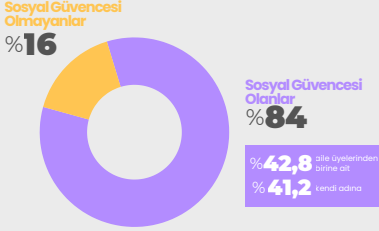
% **10**
Lisansüstü

Lisansüstü Öğrencisi % **4,8**
Lisansüstü Mezunu % **5,6**

% **4,4**
Doktora
Doktora Öğrencisi % **2**
Doktora Mezunu % **2,4**

Sosyal güvence

Katılımcıların %84,0'ünün sosyal güvencesi vardır. Sosyal güvencesi olanların %42,8'i aile üyelerinden birine ait (n=107), %41,2'si kendi adına (n=103) sosyal güvenceye sahip olduğunu belirtmiştir. Sosyal güvencesi olmayan katılımcı oranı %16,0'dır (n=40).

Grafik-3: Sosyal güvence

Engellilik ve sağlık kısıtı

Katılımcıların %90,4'ü (n=226) günlük faaliyetlerini engelleyecek düzeyde fiziksel veya zihinsel sağlık problemi veya engeli olmadığını belirtmiştir. Katılımcıların %8,4'ü (n=21) "bir dereceye kadar", %1,2'si (n=3) "ciddi olarak" engelleyici bir durum bildirmiştir.

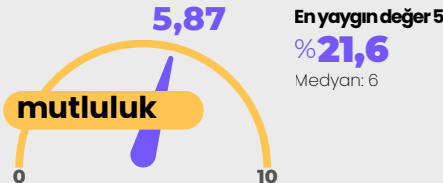
4.2 Sağlık, Öznel İyi Oluş ve Sağlık Hizmetlerine Erişim

Bu alt bölüm; araştırmaya katılan genç kadınların (i) öznel iyi oluş göstergelerini (0-10 ölçeği), (ii) öznel sağlık değerlendirmesini ve (iii) sağlık hizmetlerine erişim deneyimlerini bir arada sunar. Ölçek sorularında 0 en düşük, 10 en yüksek düzeyi ifade etmektedir (ör. mutlulukta 0 "hiç mutlu değilim", 10 "çok mutluyum").

Öznel iyi oluş: mutluluk, yaşam üzerinde kontrol ve yaşam memnuniyeti

Üç göstergede de (mutluluk, yaşam üzerinde kontrol, yaşam memnuniyeti) tüm katılımcılar yanıt vermiştir.

Mutluluk (0-10): Ortalama 5,87, medyan 6, en sık verilen yanıt 5'tir (ss=2,05; min=0, maks=10). Dağılım orta düzeyde yoğunlaşmaktadır: 5 puan %21,6 ile en yüksek paya sahiptir.

Toplulaştırılmış düzeylere bakıldığında:

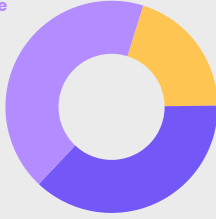
Düşük düzeyde mutluluk (0-4): %20,0 (n=50)

Orta düzeyde (5-6): %37,2 (n=93)

Yüksek düzeyde (7-10): %42,8 (n=107)

Yüksek düzeyde
mutluluk

%**42,8**

Düşük düzeyde
mutluluk

%**20**

Orta düzeyde
mutluluk

%**37,2**

Grafik-4: Mutluluk (toplulaştırılmış düzeyler)

Yaşam üzerinde özgür seçim ve kontrol (0-10): Ortalama 6,70, medyan 7, en sık verilen yanıt 8'dir (ss=2,17; min=0, maks=10).

En sık verilen yanıt

8

Medyan: 7

Dağılım görece daha yüksek değerlere yığılmaktadır:

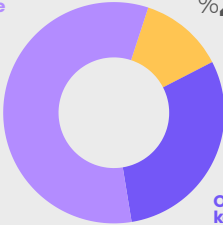
Düşük kontrol (0-4): %12,4 (n=31)

Orta (5-6): %30,0 (n=75)

Yüksek (7-10): %57,6 (n=144)

Yüksek düzeyde
kontrol

%**42,8**

Düşük düzeyde
kontrol

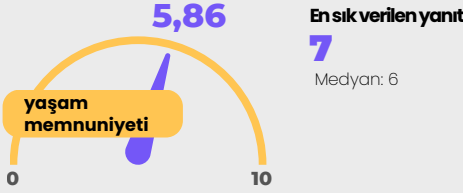
%**12,4**

Orta düzeyde
kontrol

%**30,0**

Grafik-5: Yaşam üzerinde özgür seçim ve kontrol (toplulaştırılmış düzeyler)

Yaşam memnuniyeti (0–10): Ortalama 5,86, medyan 6, en sık verilen yanıt 7'dir (ss=2,19; min=0, maks=10).

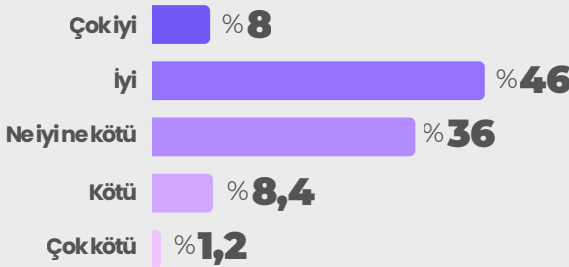
Dağılım, mutluluğa benzer biçimde orta düzeye yoğunlaşmakla birlikte yüksek memnuniyet oranı da dikkate değerdir:

- Düşük memnuniyet (0–4): %22,0 (n=55)
- Orta (5–6): %33,2 (n=83)
- Yüksek (7–10): %44,8 (n=112)

Öznel iyi oluşla ilgili üç göstergenin birlikte okunması, örneklemede "öznel iyi oluş"un genel olarak orta-üst düzeyde seyrettiğini; özellikle "hayat üzerinde kontrol" algısının mutluluk ve yaşam memnuniyetine kıyasla daha yüksek bir düzeyde konumlandığını göstermektedir.

Öznel sağlık durumu

Katılımcıların öznel sağlık değerlendirmesinde "iyi/çok iyi" yanıtları baskındır:

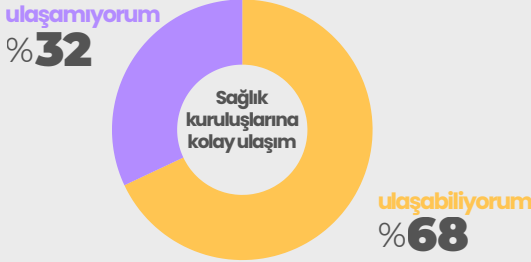
Tablo-1: Öznel sağlık durumu

Genel olarak, katılımcıların %54,0'ı sağlık durumunu "iyi/çok iyi", %36,4'ü "ne iyi ne kötü", %9,6'sı ise "kötü/çok kötü" olarak değerlendirmektedir.

Sağlık hizmetlerine erişim ve hizmet deneyimi

Sağlık hizmetlerine erişim ve hizmet deneyimi üç basit göstergelerle ölçülmüştür:

Sağlık kuruluşlarına kolay ulaşım: Katılımcıların %68,0'ı (n=170) sağlık kuruluşlarına kolayca ulaşabildiğini, %32,0'ı (n=80) ise ulaşamadığını belirtmiştir.

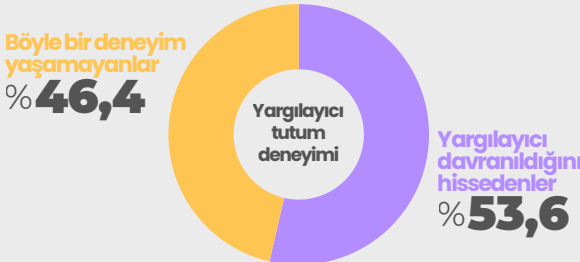
Grafik-6: Sağlık kuruluşlarına kolay ulaşım

Randevu alma kolaylığı: Katılımcıların yalnızca %44,0'ı (n=110) randevuyu kolay aldığını; %56,0'sı (n=140) randevuyu kolay alamadığını belirtmiştir.

Grafik-7: Randevu alma kolaylığı

Yargılayıcı tutum deneyimi: Katılımcıların %53,6'sı (n=134) sağlık çalışanlarının kendilerine karşı yargılayıcı davrandığını hissettiğini, %46,4'ü (n=116) böyle bir deneyim yaşamadığını belirtmiştir.

Grafik-8: Yargılayıcı tutum deneyimi

“Kuruma erişim” görece yüksek görünse de (genç kadınların yaklaşık üçte ikisi kolay ulaşım bildiriyor), randevuya erişim ve hizmet deneyiminin niteliği (yargılayıcı tutum algısı) daha sorunlu bir alan olarak öne çıkmaktadır.

Genç kadınların mutluluk, yaşam memnuniyeti, sağlık durumu ve sağlık hizmetlerine erişim ile ilgili değerlendirmelerinin yaş gruplarına (18–24 / 25–29 / 30–35) ve çalışma durumuna göre farklılaşıp farklılaşmadığı da test edilmiştir. Yapılan karşılaştırmalarda yaşa göre hiçbir değişkende istatistiksel olarak anlamlı bir fark saptanmamıştır. Benzer biçimde, çalışma durumu da incelenen değişkenlerde istatistiksel olarak anlamlı bir farklılaşma üretmemiştir.

Bu bulgu iki biçimde yorumlanabilir. Birincisi, araştırmada ölçülen ihtiyaç ve deneyimlerin önemli bir kısmının, örneklem içinde yaşa veya çalışma durumuna bağlı keskin kümelenmeler göstermediğine işaret eder. İkincisi, yaş ve çalışma durumundan bağımsız olarak mutluluk, yaşam memnuniyeti, sağlık durumu ve sağlık hizmetlerine erişim başlıklarında ortaklaşan ihtiyaç alanları görünür olmaktadır.

Odak grup bulguları, bu nicel örüntünün yalnızca sağlık kuruluşuna fiziksel erişimle sınırlı olmadığını göstermektedir. Katılımcılar özellikle kadın sağlığı alanında randevu bulma güçlüğü, hizmet kapsamındaki yaş eşikleri ve bazı durumlarda evlilik ya da cinsellik etrafında kurulan normatif varsayımlar nedeniyle kamu hizmetinden uzaklaştıklarını belirtmiştir. Yargılayıcı tutum algısı da yalnızca kişilerarası bir deneyim değildir; soru dili, hizmet kapsamı ve hijyen kaygısı gibi unsurlar da kamu kurumlarına duyulan güveni zayıflatmaktadır. Bu nedenle sağlık alanındaki temel ihtiyaç, yalnızca kuruma ulaşmak değil; randevuya erişim, yargılayıcı olmayan muamele ve genç kadınların yaşam döngüsüne uygun kapsayıcı bir hizmet deneyimidir.

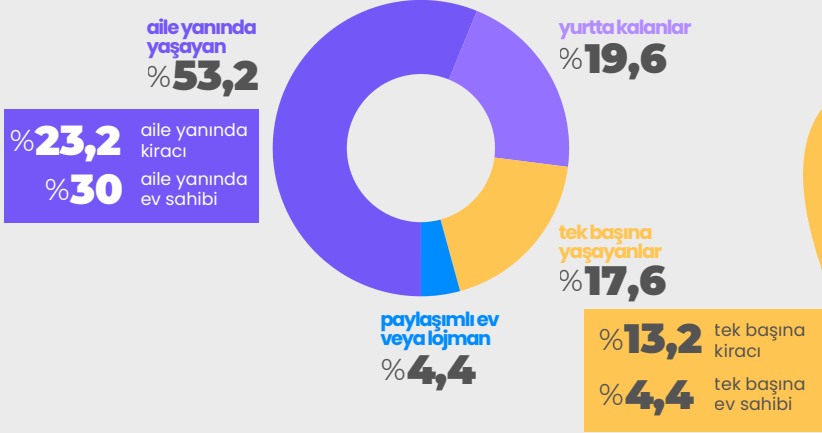
4.3 Konut ve Çevre: Barınma Biçimi, Afet Güvenliği, Gece Güvenliği, Mahalle Sorunları

Bu bölüm, genç kadınların barınma düzeni, yaşanan yapıнын afet güvenliği algısı, mahallenin gece güvenliği algısı ve yakın çevrede, mahalle düzeyinde hissedilen sorunları üzerinden kent hakkına ilişkin temel eşikleri görünür kılar.

Barınma biçimi: Konut türü

Katılımcıların barınma biçimi, örneklem içinde üç ana ekseninde toplanmaktadır:

- Aile yanında yaşama yaygındır. Katılımcıların %30,0'ı aile yanında ev sahibi (n=75), %23,2'si aile yanında kiracı (n=58) olarak yaşamaktadır; toplamda aile yanında yaşama oranı %53,2'dir.
- Yurtta kalanlar %19,6'dır (n=49).
- Tek başına yaşayanlar toplamda %17,6'dır: tek başına kiracı %13,2 (n=33) ve tek başına ev sahibi %4,4 (n=11).

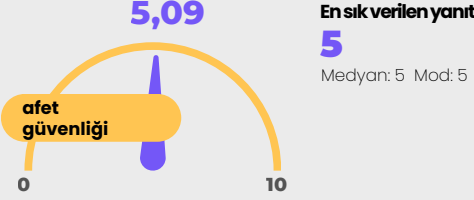
Grafik-9: Konut ve çevre

Bunlara ek olarak daha düşük oranlarda lojmanda %2,0 (n=5) ve paylaşımlı öğrenci evinde yaşayanlar %2,4 (n=6) bulunmaktadır.

Barınma örüntüsü, genç kadınların önemli bir bölümünün aileye ait konutta veya yurt gibi kurumsal/ailesel barınma biçimlerine dayanarak kentte yaşadığını gösteriyor. Bu durum, konuta ilişkin ihtiyaçların yalnızca "konut kalitesi" ile sınırlı olmadığını; bağımsız yaşam kurma, kiracılık güvencesi ve barınmanın sürekliliği gibi başlıklarda da kent hakkı tartışmalarını gündeme getirir.

Afet güvenliği algısı: “Binayı doğa kaynaklı afetlere karşı ne kadar güvenli buluyorsunuz?”

Afet güvenliği algısında ortalama 10 puan üzerinden 5,09, medyan 5 ve mod 5 olarak hesaplanmıştır.

Bu, değerlendirmelerin “orta” düzeyde yoğunlaştığını göstermektedir. Nitekim 5 puan %19,6 ile en sık verilen yanıtır.

Yanıtlar kümelendiğinde:

- Düşük güvenlik (0–3): %25,2
- Orta güvenlik (4–6): %44,8
- Yüksek güvenlik (7–10): %30,0

Özellikle dikkat çekici nokta, 0 puan verenlerin %5,6 (n=14) olmasıdır.

Bu yanıtlar, bazı katılımcılar için afet güvenliğinin “endişe” düzeyinde deneyimlendiğini düşündürür.

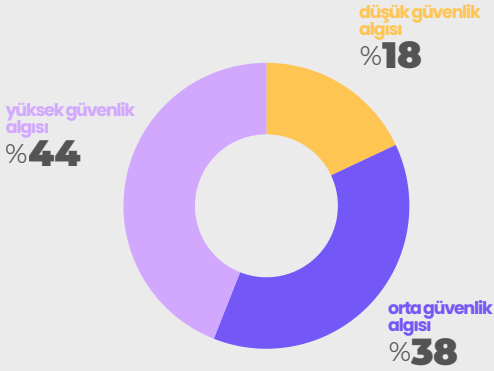
Afet güvenliği algısı, örneklem genelinde “ne iyi ne kötü” seviyesinde toplanıyor. Ortalama değer 5 düzeyine yakın olması ve yüksek güvenlik bildirenlerin %30’da kalması barınma koşullarının kent hakkı bağlamında güvenli yaşam boyutuyla önemli bir ihtiyaç alanı olduğunu ortaya koyuyor.

Gece güvenliği algısı: “Mahallenizi gece ne kadar güvenli buluyorsunuz?”

Mahallede gece güvenliği algısında 10 puan üzerinden ortalama 5,81, medyan 6 olarak hesaplanmıştır.

Değerlendirmeler orta–üst seviyede yoğunlaşmakla birlikte, düşük düzeyde güvenlik bildiren anlamlı bir kesim de bulunmaktadır:

- Düşük güvenlik (0–3): %18,0
- Orta güvenlik (4–6): %38,0
- Yüksek güvenlik (7–10): %44,0

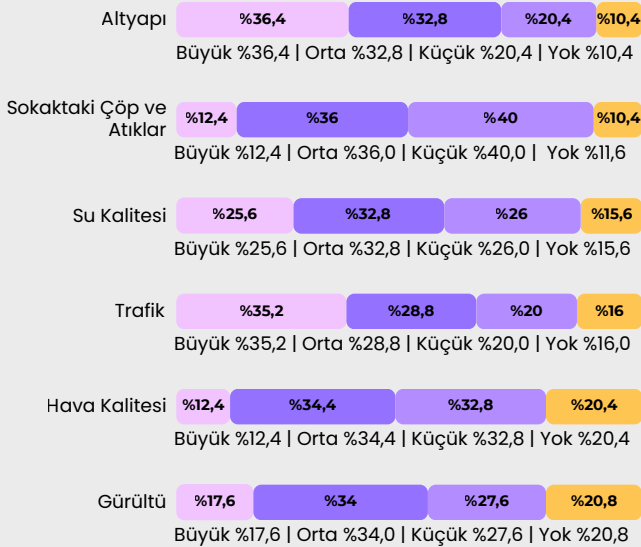

Grafik-10: Güvenlik algısı

Sıfır puan (hiç güvenli değil) verenlerin oranı %4,8'dir (n=12). Gece güvenliği algısı, afet güvenliğine kıyasla daha yüksek görünmekle birlikte, düşük güvenlik bildiren %18'lik kesim kent hakkı açısından kritik bir uyarı üretir. Gece güvenliği, yalnızca "güvenlik hissi" değil; kamusal alana çıkabilme, ulaşım kullanabilme, sosyal ve kültürel yaşama katılabilme gibi alanları dolaylı biçimde etkileyen bir eşik olarak değerlendirilmelidir.

Mahallede çevresel ve altyapısal sorunlar

Katılımcılara yakın çevrelerinde gürültüden altyapıya uzanan alanlarda "büyük/orta/küçük ölçekli sorun" yaşıyıp yaşamadıkları sorulmuştur. Sonuçlar, mahalle ölçeğinde sorun deneyiminin yaygın olduğunu göstermektedir.

Tablo-2: Mahallede çevresel ve altyapısal sorunlar

Gürültü: Katılımcıların %79,2'si gürültüyle ilgili bir düzeyde sorun yaşadığını belirtmektedir (büyük %17,6; orta %34,0; küçük %27,6). "Sorun yok" diyenlerin oranı %20,8'dir.

Hava kalitesi: Katılımcıların %79,6'sı hava kalitesinde sorun bildirmiştir (büyük %12,4; orta %34,4; küçük %32,8). "Sorun yok" %20,4'tür.

Su kalitesi: "Sorun yok" oranı %15,6'ya düşmektedir; dolayısıyla katılımcıların %84,4'ü su kalitesinde sorun yaşadığını belirtmiştir (büyük %25,6; orta %32,8; küçük %26,0).

Sokaktaki çöp ve atıklar: Bu alanda sorun bildirenlerin oranı %88,4'tür; "sorun yok" %11,6'dır. Küçük ölçekte sorun diyenler %40,0 ile yüksek bir paya sahiptir.

Trafik: Katılımcıların %84,0'ı trafikte sorun yaşadığını belirtmiştir; "sorun yok" diyenlerin oranı ise %16,0'dır. Büyük ölçekte sorun var diyenlerin oranı %35,2 ile dikkat çekicidir.

Altyapı (kanalizasyon, elektrik, doğalgaz, internet vb.): Sorun deneyimi en yaygın alanlardan biridir. Katılımcıların %89,6'sı altyapıda sorun bildirmiş, yalnızca %10,4'ü "sorun yok" demmiştir. Büyük ölçekte sorun var diyenler %36,4 ile en yüksek paylardan birine sahiptir.

Mahalle ölçeğinde çevresel ve altyapısal sorunlar, genç kadınlar açısından "istisna" değil, baskın bir gündelik deneyimdir. Gürültü ve hava kalitesinde dahi yaklaşık her 5 kişiden 4'ü bir düzeyde sorun bildirirken ; çöp-atık ve altyapı başlıklarında "sorun yok" yanıtının %10-12 bandına gerilemesi , kent hakkı tartışmasında yaşanabilir çevre ve temel belediye hizmetlerinin niteliği boyutunu öne çıkarır. Özellikle trafikte ve altyapıda "büyük ölçekli sorun" oranlarının %35'in üzerine çıkması , günlük yaşamın akışını doğrudan etkileyen yapısal bir memnuniyetsizlik alanına işaret eder.

Elde edilen bulgular genel olarak değerlendirildiğinde konut ve çevre başlığı altında üç tür "kent hakkı eşliği" netleşmektedir:

1. Barınma düzeni, genç kadınların önemli bir bölümünün aileye ait konut veya yurt gibi yapılara dayandığını gösteriyor.
2. Güvenli yaşam boyutu iki düzeyde önem kazanıyor: afet güvenliği algısı orta düzeyde kalırken, gece güvenliğinde daha yüksek bir algı olsa da düşük güvenlik bildiren kayda değer bir grup bulunuyor.
3. Mahalle ölçeği çevre ve altyapı sorunları yaygın ve çok boyutlu; özellikle trafik ve altyapı sorunları "büyük ölçek" düzeyinde yoğunlaşıyor.

Yaş ve çalışma durumuna göre konut ve çevre başlığı altındaki bulgularda istatistiksel olarak anlamlı fark saptanmaması, bu sorunların örnekleme içinde belirli bir yaş bandı ya da çalışma durumuyla sınırlı kalmadığını; daha genel bir kent deneyimi olarak yaygınlaştığını düşündürür. Bu nedenle bir sonraki aşamada (4.4 ve 4.6 ile birlikte) konut-çevre bulgularını yaşam standardı/yoksunluk ve barınma biçimi gibi değişkenlerle çapraz okumak, ihtiyaçların hangi koşullarda ağırlaştığını daha net gösterecektir.

Odak grup görüşmesi, bu bölümde görünür hale gelen mekansal kırılmanın yalnızca altyapı ya da genel güvenlik göstergeleriyle açıklanamayacağını göstermektedir. Katılımcılar için güvenlik algısı, mekanın fiziksel niteliği kadar o alanı kullananların sosyal profiline göre kurulmaktadır. Aydınlatma yetersizliği, telefon hatlarının kapsama alanı dışında kalması, trafikte sıkıştırılma, tek başına yürürken takip edilme ve bazı park ya da mahallelerde erkek egemen mekan kullanım biçimleri, genç kadınların rota, saat ve ulaşım biçimini önceden planlamak zorunda kaldıkları bir kent deneyimi üretmektedir. Bu nedenle gece güvenliği sorunu yalnızca suç riski olarak değil, genç kadınların kamusal alan kullanımını daraltan ve onları kabalık ya da görce korunaklı alanlara yönelten bir kent hakkı meselesi olarak ele alınmalıdır.

4.4 Sosyal İlişkiler, Sosyal Uyum, Dışlanma ve Yerel Katılım

Bu bölüm, sosyal sermayenin (bağlayıcı ve köprü kurucu ilişkiler) temel göstergeleri ile yerel düzeyde katılım/başvuru kanallarının kullanımını birlikte okuyarak aidiyet-güven-katılım düzlemini ve bunun yanında zorluklar-dışlanma/önyargı düzlemini görünür kılar.

Sosyal ilişkiler ve gündelik destek ağları: sosyal sermayenin “yakın çevre” boyutu

Katılımcıların önemli bir kısmı, herhangi bir topluluk/STK/üniversite kulübü üyeliği ya da gönüllülüğü olmadığını belirtmektedir. Bu oran %77,2 iken, “Evet var” diyenlerin oranı %22,8’dir. Bu tablo, yerelde kurumsallaşmış bağların (köprü kurucu sosyal sermaye) görece zayıf bir zeminde ilerlediğini düşündürür.

%22,8
Evet, var

**topluluk/STK/
üniversite kulübü
üyeliği ya da
gönüllülüğü**

%77,2
Hayır, yok

Yakın arkadaşlarla görüşme sıklığına bakıldığında, katılımcıların yarısı (%50,4) yakın arkadaşlarıyla en az haftada bir görüştüklerini belirtmektedir (haftada bir + haftada birkaç + her gün). Buna karşılık, ayda bir veya daha seyrek (ayda bir, ayda birden az, hiçbir zaman) görüşenlerin oranı %26,4’tür. “Hiçbir zaman” diyenler %2,0 ile düşük düzeydedir. Yani kurumsal üyelikler sınırlı olsa bile, gündelik dayanışma ve sosyal destek kanalları (bağlayıcı sosyal sermaye) tamamen zayıf değildir.

Arkadaşlarla görüşme sıklığı

%50,4

%23,2

%26,4

Düzenli %50,4 | Orta %23,2 | Seyrek %26,4

Kişisel sorunlarını konuşabileceği kişi sayısı, sosyal destek kapasitesi açısından önemli bir göstergedir. Katılımcıların %73,6’sı 2–5 kişi aralığında bir destek çevresine işaret etmektedir; 6 ve üzeri diyenler ise %15,2’dir. Kişisel sorunların paylaşılabilirdiği kişi sayısı “2 kişi” %22,0, “3 kişi” %18,8, “5 kişi” %21,6; “hiç yok” diyenler %2,8’dir. Bu dağılım, sosyal destek ağlarının çoğunluk için “var” olduğunu; ancak küçük bir grubun tam yalnızlaşma riski taşıdığını gösterir.

Kişisel sorunları konuşabileceği kişi sayısı

%73,6

2–5 Kişi

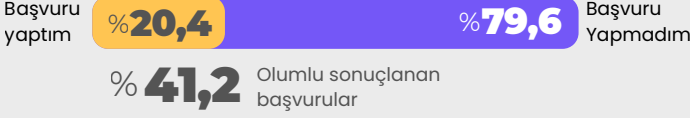
%15,2

6 ve üzeri

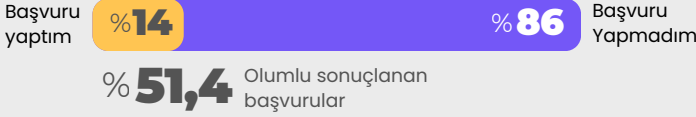
Veriler, katılımcıların yakın çevre (bonding) ilişkilerinin görece güçlü, ancak kurumsal/topluluk temelli (bridging) bağların daha sınırlı olduğunu düşündürmektedir. Bir yandan düzenli arkadaş buluşmaları ve 2–5 kişilik destek çevresi yaygındır; diğer yandan STK/ topluluk üyeliği düşük düzeydedir.

Yerel katılım ve başvuru kanalları: dijital, belediye, meclisler, üniversite, STK

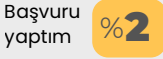
Dijital katılım platformlarına başvuru (çevrim içi dilekçe/talep vb.) sınırlıdır:

Belediye iletişim masaları (Alo 153, Beyaz Masa vb.) daha da düşük kullanılır:

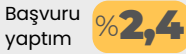
Gençlik meclisleri/tematik yurttaş meclisleri kanalı neredeyse hiç kullanılmaz:

Üniversite içi mekanizmalara başvuru görece daha görünür bir kanal:
(öğrenci işleri, danışmanlık birimleri, kulüpler)

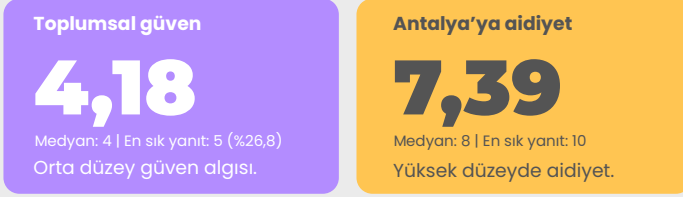
STK'lara/kadın örgütlerine başvuru oldukça düşüktür:

Burada düşük oran, ihtiyaç yokluğundan çok, başvuru eşiğinin (bilgi, erişim, güven, zaman, aracı ağlar) yüksekliğine de işaret edebilir.

Odak grup bulguları, nicel veride görülen “yakın sosyal destek var, kurumsal bağ zayıf” örüntüsünü açıklığa kavuşturmaktadır. Zorlayıcı durumlarda ilk başvuru kaynağı çoğunlukla aile, arkadaş çevresi ve kişisel ilişki ağlarıdır. Belediye, yerel mekanizmalar ya da diğer kurumsal kanallar ise daha çok bu ağlar yetersiz kaldığında düşünülmemektedir. Bunun temel nedenleri arasında kurumların etkili sonuç üretip üretmeyeceğine dair güvensizlik, bilginin dağılık ve takip gerektiren biçimde sunulması ve başvurunun çoğu zaman yüksek emek isteyen bir süreç dönüşmesi yer almaktadır. Bu nedenle düşük katılım ve başvuru düzeyi, yalnızca ilgisizlikle değil; sonuç alma beklentisinin zayıflığı ve kurumsal temas eşliğinin yüksekliğiyle birlikte okunmalıdır. Ayrıca bakım ve sorun çözme yükünün aile içinde çoğu zaman kadınlar tarafından üstleniliyor olması, yakın sosyal ağların destekleyici olduğu kadar yük bindirici bir işlev de taşıdığını göstermektedir.

Sosyal uyum: güven ve aidiyet

Bu sonuçlar, kentle kurulan duygulanımsal bağın güçlü olabildiğini; ancak bu bağın katılım kanallarını kullanmaya otomatik olarak dönüşmediğini gösterir.

Dışlanma ve gündelik zorluklar: mekân, hizmetler ve önyargı deneyimleri

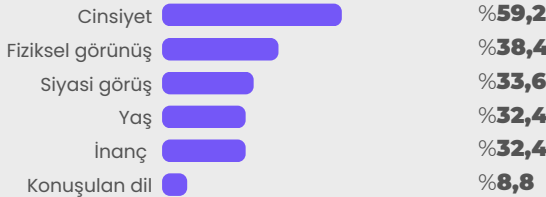
Antalya'da yaşama sürecinde bildirilen zorluklar özellikle iki alanda yoğunlaşır:

Zorluklar

Tablo-3: Dışlanma ve gündelik zorluklar

Önyargı ve Dışlanma Deneyimleri

Tablo-4: Önyargı ve dışlanma deneyimleri

Antalya'da yaşama sürecinde bildirilen zorluklar özellikle iki alanda yoğunlaşır:

Şehir içi ulaşım: "Evet zorluk yaşadım" %80,4

Kamusal alanların kullanımı (park, sokak, gece güvenliği vb.): %60,4

Ayrıca istihdam/çalışma hayatı ile ilgili sorun bildirenler %60,0'tır.

Barınma zorluğu %26,0; eğitim/üniversite sorunları %36,8; sosyal-kültürel etkinliklere katılım zorluğu %37,2 düzeyindedir.

Son 12 ayda önyargılı yaklaşım deneyimleri, dışlanmanın "çoklu eksenlerde" yaşandığını gösterir:

- Cinsiyet nedeniyle: %59,2
- Fiziksel görünüş nedeniyle: %38,4
- Siyasi görüş nedeniyle: %33,6
- Yaş nedeniyle: %32,4
- İnanç nedeniyle: %32,4
- Etnik kimlik nedeniyle: %15,6
- Konuşulan dil nedeniyle: %8,8

Bu bulgular birlikte okunduğunda, aidiyet yüksek olsa bile, kent deneyiminin önemli bir kısmının erişim zorlukları (özellikle ulaşım ve kamusal alan) ve dışlayıcı/önyargılı pratikler tarafından biçimlendiği görülür. Bu, yerel katılım kanallarına yönelmenin önünde gündelik hayat maliyetleri ve kurumsal güven/etkililik algısı gibi ara mekanizmaların etkili olabileceğine işaret eder.

Bu bölümün bulguları, Antalya'da genç kadınların kentle kurduğu ilişkinin iki paralel hatta ilerlediğini göstermektedir. Bir yandan, yakın sosyal bağlar ve gündelik sosyal destek (arkadaşlarla görüşme sıklığı ve kişisel sorunların paylaşılabilirliği kişi sayısı) katılımcılar arasında görece güçlüdür. Bu da bağlayıcı sosyal sermayenin tamamen zayıf olmadığını düşündürür. Buna karşın, topluluk/STK/üniversite kulübü üyeliği gibi kurumsallaşmış bağların sınırlı olması, köprü kurucu sosyal sermayenin daha kırılğan bir zeminde seyrettiğine işaret eder.

İkinci olarak, yerel katılım ve başvuru kanallarının kullanımı düşük düzeydedir. Dijital katılım platformları ve belediye iletişim masaları da dahil olmak üzere başvuru davranışı yaygınlaşmamıştır; gençlik/tematik meclisler ve STK/kadın örgütleri ise neredeyse hiç kullanılmayan kanallar olarak görünmektedir. Bu tablo, kentle kurulan aidiyet bağının (yüksek aidiyet ortalaması) doğrudan katılıma dönüşmediğini; katılımın önünde bilgiye erişim, zaman, güven, etkililik algısı ve başvuru eşliği gibi ara mekanizmaların etkili olabileceğini düşündürür. Üçüncü olarak, dışlanma/zorluk ekseninde özellikle ulaşım ve kamusal alanların kullanımı çok yüksek oranlarda zorluk alanları olarak öne çıkmaktadır. İstihdam/çalışma hayatı zorlukları da genç kadınlar arasında yaygındır. Önyargılı yaklaşım deneyimleri ise en çok cinsiyet, ardından görünüş ve siyasi görüş gibi eksenlerde yoğunlaşmaktadır. Bu da kent deneyiminin yalnızca atıyapı ve hizmet erişimiyle değil, gündelik hayatta karşılaşılan sosyal normlar ve ayrımcı pratiklerle de şekillendiğini göstermektedir.

Hipotez testleri, bu örüntülerin önemli bir bölümünün yaş gruplarına göre anlamlı biçimde farklılaşmadığını göstermektedir. Öte yandan toplumsal güven ve Antalya'ya aidiyet, 18-24 / 25-29 / 30-35 yaş grupları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklar üretmemiştir. Buna karşın çalışma durumu bazı somut zorluk alanlarında anlamlı bir ayrışma yaratmaktadır: çalışanlar şehir içi ulaşım ve barınma alanlarında daha yüksek oranda zorluk bildirirken; eğitim/üniversiteyle ilgili sorunlar çalışmayanlarda daha yüksek görünmektedir. Bu bulgu, genç kadınların kent deneyiminin tek tip olmadığına; özellikle günlük hareketlilik ve barınma baskılarının, çalışma yaşamının ritmi ve mekansal gereklilikleriyle kesişerek belirli alanlarda yoğunlaşabildiğine işaret eder.

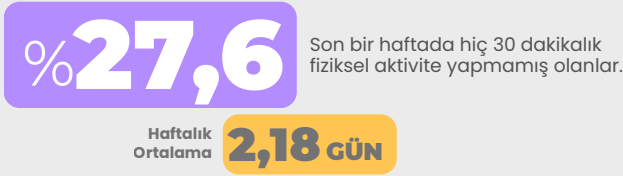
Özetle, bulgular, Antalya'da genç kadınların yüksek aidiyet ve orta düzey güven ile birlikte, gündelik yaşamda yüksek ulaşım/kamusal alan zorlukları ve belirgin cinsiyet temelli önyargı deneyimleri taşıdığını; buna rağmen yerel katılım kanallarının düşük kullanımının önemli bir katılım eşiği olarak durduğunu ortaya koymaktadır. Bu eşik, sonraki bölümlerde kültür-sanat-spor katılımı ve yaşam standardı ile birlikte okunduğunda, ihtiyaçların hangi koşullarda ağırlaştığını daha net biçimde görünür kılacaktır.

4.5 Kültür-Sanat-Spor ve Gündelik Etkinlik Örüntüleri

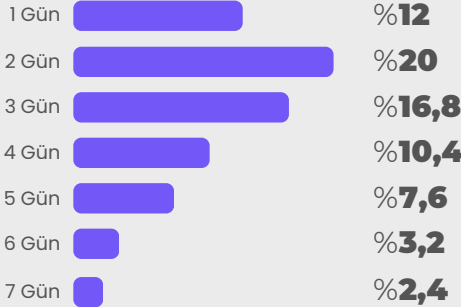
Bu bölüm, araştırmaya katılan genç kadınların kültür-sanat tüketimi, sportif, bedensel hareketlilik ve gündelik zaman kullanımı örüntülerini sunmaktadır.

Fiziksel aktivite

Katılımcıların son 7 günün kaçında en az 30 dakika hızlı yürüyüş/spor/fiziksel aktivite yaptıkları sorusuna verdikleri yanıtlar, bedensel hareketliliğin düşük-orta yoğunlukta seyrettiğini göstermektedir. En dikkat çekici bulgu, katılımcıların %27,6'sının son bir haftada hiç 30 dakikalık fiziksel aktivite yapmamış olmasıdır.

Dağılım

Tablo-5: Fiziksel aktivite

Bu tabloya göre:

- En az 1 gün fiziksel aktivite yapanların oranı %72,4 (100-%27,6).
- En az 3 gün aktivite yapanların oranı %40,4 (3-7 gün toplamı).
- En az 5 gün aktivite yapanların oranı %13,2 (5-7 gün toplamı).

Genel ortalama, haftada 2,18 gün (0-7 aralığında) fiziksel aktiviteye işaret etmektedir.

Kütüphane kullanımı, okuma ve kültürel etkinliklere katılım

Kütüphane kullanımı belirgin biçimde düşük bir kültürel pratik olarak görünmektedir:

Kütüphane kullanımı

%46

%25,2

%20,4

%8,4

Hiç %46,0 | Nadiren %25,2 | Ara sıra %20,4 | Sık %8,4

Kitap okuma

%33,6

%36,8

%23,2

%6,4

Sık %33,6 | Ara sıra %36,8 | Nadiren %23,2 | Hiç %6,4

Burada “ara sıra + sık” toplamının %70,4’e ulaşması, okumanın kütüphane gibi kurumsal mekanlardan bağımsız sürdürülebildiğine işaret eden önemli bir bulgudur.

Kültürel etkinliklere katılım (sergi/konser/tiyatro vb.)

%46,4

%29,6

%14

%10

Ara sıra %46,4 | Nadiren %29,6 | Sık %14,0 | Hiç %10,0

Bu dağılım, kültürel etkinliklerin süreklilik kazanan bir rutinden çok, fırsat/erişim koşullarına bağlı bir pratik olarak yaşandığını düşündürmektedir.

Kamusal alanda vakit geçirme

Ara sıra veya sık kamusal alan kullanımı

%83,2

Kamusal alanda vakit geçirme (park/sahil/meydan vb.)

%36,4

%46,8

%12

%4,8

Sık %36,4 | Ara sıra %46,8 | Nadiren %12,0 | Hiç %4,8

Burada “ara sıra ve sık” toplamının %83,2 olması, kamusal mekanların genç kadınların günlük yaşamında önemli bir yer tuttuğunu göstermektedir.

Dijital platformlarda vakit geçirme

%78,4

%17,2

%3,2

Sık %78,4 | Ara sıra %17,2 | Nadiren %3,2 | Hiç %1,2

Yani katılımcıların %95,6'sı dijital platformlarda en az "ara sıra" vakit geçirdiğini belirtmektedir. Bu bulgu, kültür-sanat tüketimi ve gündelik etkinliklerde dijitalin "varsayılan kanal" haline geldiğini açık biçimde göstermektedir.

Bu çerçevede, genç kadınların günlük yaşam pratikleri; dijital erişim, kamusal mekan kullanım olanakları ve zaman/enerji düzenekleriyle birlikte okunmalıdır.

Öte yandan, yaş grubu (18-24 / 25-29 / 30-35) ve çalışma durumu kırılımlarında istatistiksel olarak bir takım anlamlı farklılaşmalar gözlenmektedir.

(i) Yaş gruplarına göre;

- Fiziksel aktivite: Yaş grupları arasında ortalama gün sayısı açısından anlamlı fark yoktur ($p=.146$).
- Kütüphane kullanımı: Yaşa göre anlamlı farklılaşma vardır ($p=.016$). Eğilim, yaş yükseldikçe "hiç" kategorisinin artması yönündedir (18-24'te "hiç" %35,3 iken 30-35'te %60,0).
- Kültürel etkinliklere katılım: Yaşa göre anlamlı farklılaşma vardır ($p=.044$). Örneğin "sık" katılım oranı 30-35 grubunda %21,3 iken 18-24 grubunda %9,2'dir.
- Kitap okuma, kamusal alanda vakit geçirme ve dijital platformlarda vakit geçirme için yaş gruplarına göre anlamlı farklılık gözlemlenmemiştir (iliği ki-kare testlerinde $p>.05$).

(ii) Çalışma durumuna göre;

- Fiziksel aktivite: Çalışma durumuna göre anlamlı fark vardır ($p=.018$). Ortalama gün sayısı, çalışanlarda 1,90 iken çalışmayanlarda 2,46'dır.
- Kütüphane kullanımı: Çalışma durumuna göre güçlü ve anlamlı farklılaşma vardır ($p<.001$). Çalışanlarda "hiç" oranı %58,1 iken çalışmayanlarda %34,1; "sık" kullanım çalışanlarda %4,0, çalışmayanlarda %12,7'dir.
- Kitap okuma, kültürel etkinliğe katılım, kamusal alanda vakit geçirme ve dijital platformlarda vakit geçirme açısından çalışma durumuna göre anlamlı farklılık bulunmamıştır (sırasıyla $p=.094$; $p=.481$; $p=.370$; $p=.591$).

Odak grup görüşmesi, kültür-sanat ve sosyal etkinliklere katılımın Antalya’da tümüyle imkansız olmadığını; ancak zaman, ulaşım ritmi, gece dönüşü güvenliği ve maliyet nedeniyle kırılganlaştığını göstermektedir. Katılımcılar bazı etkinlik ve mekanlara coğrafi olarak erişebildiklerini, fakat özellikle ön planlama ihtiyacı ve etkinliklerin pahalılığı nedeniyle bu olanakların düzenli bir katılım pratiğine dönüşmediğini belirtmiştir. Bu nedenle kültürel katılımı sınırlayan bariyerler yalnızca bireysel ilgiyle açıklanamaz. Kültürel katılım, ekonomik olanaklar, hareketlilik ve güvenlik eşikleriyle birlikte şekillenmektedir.

Bu bölümün bulguları, Antalya’da genç kadınların kültür-sanat-spor ve gündelik etkinlik örüntülerinin üç temel özellik taşıdığını göstermektedir.

1) Dijital platformlar gündelik yaşamın varsayılan kültürel ortamı haline gelmiştir. Katılımcıların büyük çoğunluğu dijital platformlarda “sık” vakit geçirdiğini belirtmektedir. Bu durum kültürel tüketimin ve gündelik boş zaman pratiklerinin önemli ölçüde dijitalleştiğine işaret eder. Dijitalin bu baskınlığı, kültür-sanatla temasın önemli bir kısmının mekan bağımsız ve düşük maliyetli kanallara kaydığını düşündürmektedir.

2) Kamusal mekan kullanımı güçlü, kurumsal kültürel altyapıyla temas sınırlıdır. Park/sahil gibi kamusal alanlarda vakit geçirme “ara sıra” ve “sık” düzeylerinde oldukça yaygındır. Buna karşılık kütüphane kullanımı düşük düzeydedir; katılımcıların önemli bir kısmı kütüphaneyi hiç kullanmadığını belirtmektedir. Bu karşılık, genç kadınların kentin kamusal alanlarını günlük yaşamlarında aktif biçimde kullandığını; fakat kütüphane gibi kurumsal kültürel mekanlarla temasın daha düşük kaldığını göstermektedir.

3) Fiziksel aktivite var ama düzenli bir rutine dönüşmüyor. Son bir haftada hiç fiziksel aktivite yapmayanların oranının yüksekliği ve ortalamanın haftada yaklaşık iki gün düzeyinde kalması, sportif/bedensel hareketliliğin çoğunluk için sürdürülebilir bir rutine dönüşmediğine işaret eder. Bu bulgu, zaman, güvenlik, mekana erişim, motivasyon ve maliyet gibi bariyerlerle birlikte düşünülmelidir. Özellikle kamusal alan kullanımıyla birlikte okunduğunda bedensel hareketlilik için kamusal alanın bir potansiyel sunduğu, ancak bunun düzenli spor pratiğine her zaman dönüşmediği görülmektedir.

Bu üç çizgi birlikte okunduğunda, genç kadınların kültür-sanat tüketimi ve boş zaman pratikleri;

- yüksek dijital temas,
- güçlü kamusal alan kullanımı,
- sınırlı kurumsal kültür erişimi,
- düzensiz fiziksel aktivite

bileşimiyle tanımlanabilir. Bu kompozisyon, kültürel katılımın yalnızca bireysel tercihlerle değil; zaman rejimi, ekonomik olanaklar, mekansal erişim ve kentsel güvenlik gibi daha geniş koşullarla şekillendiğine işaret eder.

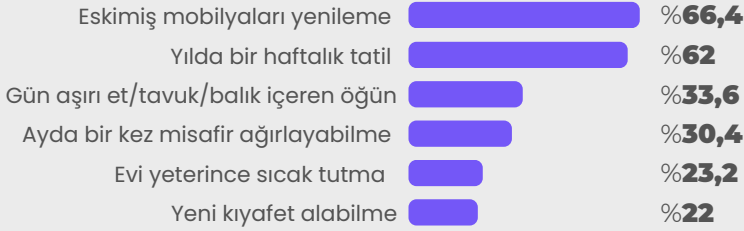
Bu örüntü, bir sonraki bölümde ele alınacak yaşam standardı ve memnuniyet bulgularıyla birlikte okunduğunda, kültürel katılımın hangi koşullarda daraldığını daha net görünür kılacaktır.

4.6 Yaşam Standardı, Yoksunluk ve Gelecek Beklentisi

Bu bölümde yaşam standardı iki düzeyde ele alınmaktadır: (i) maddi yoksunluk (belirli temel ve gündelik ihtiyaçları "istese de" karşılayamama) ve (ii) öznel değerlendirmeler (yaşam merdiveni, kuşaklararası karşılaştırma ve gelecek beklentisi). Analizler 18–35 yaş aralığındaki 250 katılımcının yanıtlarına dayanmaktadır.

Maddi yoksunluk göstergeleri

Maddi yoksunluk soruları, katılımcıların bazı temel başlıklarda görece daha az, bazı yaşam kalitesi konularında ise belirgin biçimde daha fazla zorlandığını gösteriyor:

Tablo-6: Maddi yoksunluk

Özetle, tatil ve dayanıklı tüketim (mobilya) gibi başlıklar en yüksek yoksunluk oranlarını üretirken, ısınma ve beslenme gibi daha temel alanlarda da azımsanmayacak bir kırılğanlık görülmektedir.

Çalışma durumu ve yaşa göre ayrışmalar

Çalışma durumu bazı yoksunluk kalemlerinde anlamlı farklılıklar üretmektedir. Özellikle tatil yapabileme göstergesinde çalışanların "karşılayabiliyorum" oranı %46,8 iken çalışmayanlarda %29,4'tür; fark istatistiksel olarak anlamlıdır ($p=.005$). Diğer göstergelerde çalışma durumuna göre istatistiksel olarak anlamlı farklar bulunmamıştır.

Yaş grupları (18–24, 25–29, 30–35) açısından en güçlü ayrışma yine tatil göstergesinde ortaya çıkmaktadır ($p<.001$). 18–24 yaş grubunda tatili karşılayamayanların oranı %74,8'e yükselirken 25–29 (%49,0) ve 30–35 (%51,2) gruplarında bu oran daha düşüktür.

Ayrıca 30–35 yaş grubunda evi yeterince sıcak tutabilme oranı daha yüksektir ve yaş grupları arasında anlamlı fark vardır ($p=.039$).

Kuşaklararası karşılaştırma

Katılımcıların yarısından fazlası, anne-babalarının kendi yaşlarındaki yaşam standartlarıyla karşılaştığında daha iyi durumda olduğunu söylemektedir (%51,2). Buna karşılık daha kötü durumda olduğunu belirtenlerin oranı %31,6, hemen hemen aynı diyenlerin oranı %17,2'dir. Bu kuşaklararası karşılaştırma çalışma durumuna göre belirgin biçimde değişmektedir ($p<.001$). Çalışanlarda "daha kötü durumdayım" diyenlerin oranı %40,3 iken çalışmayanlarda %23,0'dur. Çalışmayanlar "daha iyi durumdayım" yanıtını daha yüksek oranda vermektedir (%63,5). Bu dağılım, özellikle genç yaşlarda aile içi kaynak paylaşımı ve hane standardının bireysel standarda eklenmesi üzerinden okunabilir. Yaş grupları açısından da anlamlı fark vardır ($p=.002$). 18–24 yaş grubunda "daha iyi durumdayım" oranı %63,9 iken 25–29 ve 30–35 gruplarında "daha kötü durumdayım" oranı %39–41 bandına yükselmektedir.

Yaşam merdiveni, zaman algısı ve gelecek beklentisi

Yaşam koşulları için kullanılan 0–10 arası “merdiven” değerlendirmeleri, ılımlı bir iyimserlik ve belirgin bir “hak ediş farkı” olduğunu gösteriyor:

- **Bugünkü yaşam koşulları:** Ortalama 5,44 (medyan 6). Yanıtlar 6–7 basamaklarında yoğunlaşmaktadır.
- **Gelecek 3 yıl:** Ortalama 6,45 (medyan 7). Bugüne kıyasla daha yüksek bir beklenti düzeyi vardır.
- **3 yıl öncesi:** Ortalama 5,42 (medyan 5). Geçmiş değerlendirmesi bugüne oldukça yakındır.
- **“Hak ettiğim” yaşam koşulları:** Ortalama 8,67 (medyan 9). Bu bulgu, mevcut koşullar ile hak ediş algısı arasında yaklaşık 3 puanlık bir mesafe olduğunu gösterir.
- Sosyal karşılaştırma boyutunda katılımcılar arkadaşlarının yaşam koşullarını (ort. 6,04) komşularından (ort. 5,79) daha iyi değerlendirmektedir.
- Ayrıca “Antalya’da erkeklerin yaşam koşullarının kadınlara kıyasla daha iyi olduğu” algısı yüksek düzeydedir (ort. 7,24; medyan 8).
- Yaş grupları arasında “komşular” ($p=.018$) ve “arkadaşlar” ($p=.011$) değerlendirmelerinde anlamlı farklar vardır; 30–35 yaş grubu bu iki alanda daha yüksek puan vermektedir.

Bu bölümün bulguları, Antalya’da genç kadınların yaşam standardının tek bir çizgide ilerlemediğini; gündelik ihtiyaçların bir kısmında görece dayanıklılık varken, bazı alanlarda belirgin bir maddi kırılganlık ve gelecek–hak ediş gerilimi bulunduğunu göstermektedir. Birincisi, maddi yoksunluk göstergeleri özellikle tatil ve mobilya yenileme gibi yaşam kalitesi ve dayanıklı tüketim kalemlerinde yoğunlaşmaktadır. Katılımcıların yaklaşık üçte ikisi bir haftalık tatil veya eskimiş mobilyaları yenilemeyi karşılayamadığını belirtmektedir.

Buna karşın ısınma ve beslenme gibi daha temel alanlarda yoksunluk oranları daha düşük görünse de, evini yeterince sıcak tutamayanların (%23,2) ve gün aşırı protein içeren öğünü karşılayamayanların (%33,6) varlığı, temel ihtiyaçlar düzeyinde de azımsanmayacak bir kırılganlığa işaret etmektedir.

İkincisi, çalışma durumu ve yaş kırımları, yoksunluğun bazı başlıklarda eşitsiz biçimde yoğunlaştığını göstermektedir. Özellikle tatil göstergesinde hem çalışma durumuna göre hem de yaş gruplarına göre anlamlı ayrışma bulunmaktadır; 18–24 yaş grubunda tatili karşılayamama oranının daha yüksek olması dikkat çekicidir. Bu dağılım, genç kadınların ekonomik koşullarını yalnızca bireysel gelir üzerinden değil, eğitim/iş geçişleri ve hane kaynaklarıyla birlikte değerlendirmek gerektiğini düşündürür.

Üçüncüsü, kuşaklararası karşılaştırma, genç kadınların önemli bir bölümünün anne-babalarının aynı yaştaki yaşam standardına kıyasla kendisini daha iyi konumlandığını; ancak hatırı sayılır bir kesimin de daha kötü hissettiğini göstermektedir. Bu karşılaştırmanın çalışma durumuna göre anlamlı biçimde değişmesi, yaşam standardının sadece bireysel çalışma ile değil, hane içi düzenlemeler ve kaynak paylaşımıyla da yakından ilişkili olabileceğine işaret eder. Dördüncüsü, yaşam merdiveni sonuçları iki önemli mesafeyi görünür kılar: Katılımcılar bugünkü yaşam koşullarını orta düzeyde değerlendirirken (ortalama ~5,4), üç yıl sonrası için daha yüksek bir beklenti ortaya koymaktadır (ortalama ~6,5).

Buna karşın “hak ettiğim yaşam koşulları” değerlendirmesinin çok yüksek olması (ortalama ~8,7), mevcut durum ile hak ediş algısı arasında belirgin bir tatminsizlik ve adalet boşluğu üretmektedir.

Ayrıca erkeklerin yaşam koşullarının kadınlara göre daha iyi olduğu algısının yüksekliği, yaşam standardının toplumsal cinsiyetle kurulan karşılaştırmalar üzerinden de okunduğunu göstermektedir.

Odak grup bulguları, bu bölümde ortaya çıkan adalet boşluğunu gündelik yaşam mekanizmalarıyla görünür kılmaktadır. Katılımcılar mevcut yaşamları ile hak ettikleri yaşam arasında belirgin bir mesafe tarif etmiş; bu farkı yalnızca gelir yetersizliğiyle değil, iş başvurularında medeni durumun sorgulanması, eşit işe eşit ücretin sağlanmaması, hamilelik nedeniyle iş kaybı korkusu, bekar kadınların konut piyasasında karşılaştıkları engeller ve aile bütçesine bağımlı kalma riski üzerinden anlatmıştır. Bu tablo, ekonomik kırılganlığın yalnızca harcama kapasitesini değil; bağımsızlaşma ihtimalini, barınma güvenliğini, iş yaşamındaki öz güveni ve gelecek tahayyülünü de baskıladığını göstermektedir.

Özetle, bulgular, genç kadınların Antalya'daki yaşam deneyiminin ekonomik boyutunu; "yoksunluk alanları", "kuşaklararası konumlanma" ve "gelecek/hak ediş beklentisi" üzerinden çok katmanlı biçimde görünür kılmaktadır. Bu bulgular, bir sonraki bölümde ele alınacak memnuniyet göstergeleri ile birlikte okunduğunda, hangi hizmet alanlarında yaşam standardına dair kırılganlıkların daha doğrudan bir memnuniyetsizliğe dönüştüğünü daha net biçimde ortaya koyacaktır.

4.7 Memnuniyet: Yaşam Kalitesi, Kişisel Alanlar, Kent Hizmetleri ve Kurumlar

Bu alt bölümde katılımcıların memnuniyet değerlendirmeleri 0-10 aralığında alınmıştır 19 ana alanda genç kadınların kentteki yaşam kaliteleri ve kent hizmetlerinden duydukları memnuniyetleri değerlendirilmektedir. Değerlendirmeler dört alt başlık altında gruplandırılmıştır.

Yaşam kalitesi ve kişisel alan memnuniyeti

Kişisel alanlara ilişkin memnuniyet düzeyi, kent hizmetlerine kıyasla daha yüksek bir kümeye yerleşmektedir. Kişisel alan memnuniyeti ortalamaları şu şekildedir:

Tablo-7: Yaşam kalitesi ve kişisel alan memnuniyeti

Burada iki nokta öne çıkmaktadır:

- Aile ilişkileri en yüksek memnuniyet alanıdır (Ort.=6,94; Medyan=7). Dağılım da bunu desteklemektedir: 6 puana kadar kümülatif oran %35,8 iken, 7 ve üzeri puan verenler yaklaşık üçte iki düzeyindedir.
- Gelir memnuniyeti görece düşük kalmaktadır (Ort.=4,99; Medyan=5). Bu bulgu, raporun “yaşam standardı/yoksunluk” bölümünde görülen kırılganlıklarla birlikte okunmalıdır.

Katılımcılar, yaşamlarını taşıyan yakın çevre (aile, mahalle, konut) ve bireysel durumlar (eğitim, sağlık) konusunda orta-üst düzey bir memnuniyet bildirirken, ekonomik alan (gelir) daha sorunlu görünmektedir.

Kadınlara yönelik destekler ve istihdam olanakları

Kadınlara yönelik sosyal hizmet desteklerinden memnuniyet orta düzeydedir.

Sosyal Hizmet Destekleri

 5,19

Medyan: 5

İstihdam Olanakları

 4,45

Medyan: 5

Ayrıca bu maddede 5 ve altına yığılan bir dağılım vardır: 5 puana kadar kümülatif oran %71,7'dir.

Kadınlara yönelik sosyal destekler orta düzeyde bir yerde konumlanırken, istihdam olanakları belirgin biçimde zayıf algılanmaktadır. Bu bulgu, raporun politika belgesine kanıt üretme rolü açısından, istihdamın yalnızca bireysel bir mesele değil, yerel fırsat yapısı ve kurumların performansı ile ilişkili bir alan olduğunu gösterir.

Kent hizmetleri ve altyapı performansı

Kent hizmetleri ve altyapı başlıklarında memnuniyet düzeyi genel olarak orta-alt seviyededir:

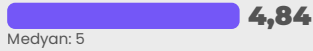

Tablo-8: Kent hizmetleri ve altyapı performansı

Kent hizmetleri içinde özellikle hareketlilik (ulaşım-trafik) ve çevresel altyapı (hava-su) başlıkları düşük memnuniyet üretmektedir. Buna karşın sağlık hizmetleri, emniyet ve belediye hizmetleri "orta" düzeyde kalmaktadır. Bulgulara göre sorun, tek bir kuruma değil, gündelik yaşamın akışını belirleyen altyapı ve çevresel koşullara daha fazla yığılmaktadır.

Yerel katılım mekanizmaları memnuniyeti

Yerel Katılım Mekanizmaları

%67,2

Dağılım da sınırlı bir tatmin düzeyine işaret eder: 5 puana kadar kümülatif oran %67,2'dir.

Katılım mekanizmaları, varlığı bilinen ve etkisi hissedilen kanallar olmaktan çok, orta düzeyde bir memnuniyet üreten, erişimi ve işlevi tartışmalı bir alana işaret etmektedir. Bu bulgu, raporun katılım ve başvuru kanallarını ele alan bölümleriyle birlikte değerlendirilmelidir.

Bu verilerle görünür olan tablo iki katmanlı bir resim veriyor:

1. Kişisel alanlar (aile ilişkileri, mahalle, eğitim, sağlık, konut) görece daha yüksek memnuniyet üretirken;
2. Kamusal hizmet performansı (özellikle trafik ve ulaşım, ayrıca hava-su gibi çevresel altyapı) belirgin bir memnuniyetsizlik üretiyor.

Bu ayrışma, kentte iyi olma halinin özel alanda belli ölçüde korunabildiğini; ancak kamusal altyapı ve hizmetlerin gündelik yaşamı kolaylaştırma kapasitesinin zayıf algılandığını düşündürmektedir. En düşük puanların trafik ve ulaşımında toplanması, kent hakkı ve gündelik hareketlilik deneyiminin bu araştırmanın ana tartışmalarından biri olarak ele alınmasını destekler.

Bununla birlikte yaşa ve çalışma durumuna göre bazı noktalarda farklılaşmalar mevcuttur. Memnuniyet maddelerinin büyük bölümünde yaş gruplarına göre anlamlı fark yoktur. Bununla birlikte kişisel eğitim memnuniyeti yaşa göre anlamlı biçimde farklılaşmaktadır ($p=0.008$). Ortalama değerler, yaş arttıkça memnuniyetin yükseldiğini göstermektedir.

Çalışma durumuna göre de maddelerin çoğunda anlamlı fark yoktur. Ancak iki istisna öne çıkıyor:

- Trafikten memnuniyet: anlamlı fark var ($p=0.021$).
  - Çalışanların ortalaması 2,94, çalışmayanların ortalaması 3,72.
  - Hava kalitesi memnuniyeti: anlamlı fark var ($p=0.006$).
- Çalışanların ortalaması 4,18, çalışmayanların ortalaması 5,04.

Bu iki başlık, çalışan katılımcıların kentte hareketlilik ve çevresel koşulları daha olumsuz deneyimlediğini düşündürülebilir.

Bu bölüm, araştırmanın hizmet performansı değerlendirmesini iki düzeyde görünür kılıyor: (i) genç kadınların kişisel/özel alana ilişkin memnuniyetleri, (ii) kentin kamusal altyapı ve hizmetlerine ilişkin memnuniyetleri. Genel resim, bu iki düzey arasında belirgin bir ayrışma olduğunu gösteriyor.

Birincisi, kişisel alan memnuniyetleri görece daha yüksek bir seviyede kümelenmektedir. Eğitim, sağlık, konut ve mahalle memnuniyeti orta-üst düzeyde seyrederken; en yüksek memnuniyet aile ilişkilerinde görülmektedir. Buna karşılık kişisel gelir memnuniyetinin düşük kalması, önceki bölümde görülen maddi yoksunluk ve yaşam standardı kırılganlığıyla tutarlı biçimde, ekonomik boyutun özel alanda da baskı üretmeye devam ettiğini düşündürür.

İkincisi, kent hizmetleri ve altyapı başlığında memnuniyet belirgin biçimde daha düşüktür. Özellikle trafik ve ulaşım sistemi araştırmadaki en düşük memnuniyet alanları olarak öne çıkmaktadır. Trafik başlığında 1-3 puan verenlerin oranının çok yüksek olması, hareketlilik deneyiminin genç kadınlar açısından temel bir sorun alanı olduğuna işaret eder. Benzer şekilde hava ve su kalitesine ilişkin memnuniyetin orta-alt düzeyde kalması, çevresel koşulların gündelik yaşam kalitesini etkileyen bir başka kritik eşik olduğunu göstermektedir.

Üçüncüsü, kadınlara yönelik sosyal hizmet destekleri "orta" bir memnuniyet düzeyine işaret ederken, kadınların iş bulma ve istihdam olanakları daha düşük puanlarla değerlendirilmiştir. Bu tablo, istihdam başlığının yalnızca bireysel kapasite veya eğitimle açıklanamayacak biçimde, yerel fırsat yapısı ve destek mekanizmalarının performansı ile birlikte ele alınması gerektiğini düşündürür.

Dördüncüsü, yerel katılım mekanizmalarından memnuniyetin orta-alt düzeyde kalması, önceki bölümlerde, “Sosyal ilişkiler, sosyal uyum, dışlanma ve yerel katılım” başlığında görülen “başvuru/katılım kanallarının düşük kullanımı” bulgusuyla birlikte okunduğunda anlam kazanır: Genç kadınlar kente aidiyet bildirirse bile, katılım kanalları hem kullanım hem de memnuniyet açısından güçlü bir karşılık üretmemektedir.

Son olarak, hipotez testleri yaşa göre memnuniyet farklarının sınırlı olduğunu, çalışma durumuna göre ise özellikle trafik ve hava kalitesi memnuniyetinde anlamlı bir ayrışma bulunduğunu göstermektedir; çalışanların bu iki alanda daha düşük memnuniyet bildirmesi, kentsel hareketlilik ve çevresel koşulların çalışma yaşamıyla kesişen gündelik ritimler içinde daha yük haline gelebildiğine işaret edebilir.

Memnuniyet bulguları odak grup verisiyle birlikte okunduğunda, kamusal alandaki düşük memnuniyetin yalnızca hizmet miktarıyla ilgili olmadığı daha açık biçimde görülmektedir. Ulaşım, belediye hizmetleri, sağlık hizmetleri ve istihdam olanaklarına ilişkin memnuniyetsizlik; yavaş işleyen süreçler, geri dönüş alamama, başvuruda ya da telefonla temas sırasında ciddiye alınmama hissi ve toplumsal cinsiyet temelli ayrımcılık algısıyla birleşmektedir. Bu nedenle memnuniyetsizlik, yalnızca performans sorunu değildir. Aynı zamanda kurumsal temasın niteliğine dair bir gösterge olarak da değerlendirilmelidir.

Özetle, bu bölümdeki bulgular, genç kadınların yaşamında özel alanda görece korunabilen memnuniyet ile kamusal hizmetlerde yoğunlaşan memnuniyetsizlik arasındaki makası görünür kılmaktadır. Bu makas özellikle ulaşım/trafik, çevresel altyapı ve istihdam olanakları başlıklarında belirginleşmekte; raporun sonuç bölümünde kurulacak ihtiyaç haritası için güçlü bir kanıt seti üretmektedir.

5) Sonuç

Bu bölümde, raporun bulguları “ihtiyaç haritası”na dönüştürülerek, politika geliştirme raporuna girdi üretecek biçimde değerlendirilmektedir. Amaç, tek tek göstergeleri tekrar etmek değil; hangi ihtiyaç alanlarının daha kritik olduğunu, bu ihtiyaçların hangi eksenlerde yoğunlaştığını ve nasıl bir aradalık oluşturduğunu görünür kılmaktır. Araştırmamanın ana amacıyla uyumlu olarak, Antalya’da genç kadınların ihtiyaçları tekil başlıklara indirgenemez; konut ve çevreden sağlık hizmetlerine erişime, güvenlikten kültürel yaşama, yaşam standardından kent hizmetleri performansına uzanan çok boyutlu bir bütün içinde şekillenir.

5.1 Ana Sonuçlar: “7 Bulguda Antalya’da Genç Kadınların İhtiyaç Haritası”

Aşağıda sunulan 7 ana başlık, araştırmada yer alan soru bloklarının mantığıyla uyumlu biçimde kurgulanmıştır. Her başlıkta, bulguların “neyi gösterdiği” kadar, bu bulgunun hangi ihtiyaç eşiğine işaret ettiği de tartışılmaktadır.

1

Öznel iyi oluş ve sağlık erişimi

“Erişim var, randevu ve deneyim kırılgan”

Öznel iyi oluş göstergeleri, örnekleme genel olarak orta-üst düzeyde bir seyir olduğunu gösterir. Mutluluk ortalaması 5,87, yaşam üzerinde özgür seçim/kontrol ortalaması 6,70, yaşam memnuniyeti ortalaması 5,86’dır. Dağılımlar, “orta” seviyede yoğunlaşmakla birlikte, yüksek düzey bildiren kayda değer bir kesimin varlığına da işaret eder. Bu üç gösterge birlikte okunduğunda, özellikle hayat üzerinde kontrol algısının diğer iki göstergeye kıyasla daha yüksek konumlandığı görülür.

Buna karşın sağlık hizmetlerine erişim ve hizmet deneyimi, daha ikili bir tablo üretir. Katılımcıların %68’i sağlık kuruluşlarına kolay ulaşabildiğini belirtirken, randevu alma boyutunda tablo tersine döner: genç kadınların %44’ü randevuyu kolay aldığını, %56’sı ise kolay alamadığını ifade eder. Ayrıca %53,6’lık bir kesim sağlık çalışanlarının kendilerine karşı yargılayıcı davrandığını hissettiğini belirtmektedir.

Bu bulgular, kuruma fiziksel erişim görece yüksek görünse bile, hizmete fiilen erişim (randevu) ve hizmetin niteliği (yargılayıcı tutum) üzerinden sağlık alanında önemli bir ihtiyaç eşiği oluştuğunu gösterir.

Bu başlıkta dikkat çekici bir diğer sonuç, yaş grupları ve çalışma durumu açısından anlamlı fark bulunmamasıdır. Mutluluk, yaşam memnuniyeti, öznel sağlık ve sağlık erişimi göstergelerinde yaşa göre istatistiksel olarak anlamlı fark saptanmamış, çalışma durumu da benzer biçimde farklılaşma üretmemiştir. Bu durum, sağlık deneyimi ve öznel iyi oluş alanındaki ihtiyaçların örneklem içinde yaygın ve ortaklaşan bir nitelik taşıyabildiğine işaret eder.

2

Konut/afet güvenliği ve gece güvenliği*"Güvenli yaşam iki düzeyde sınıyor"*

Barınma konusundaki bulgular, genç kadınların önemli bir bölümünün aile yanında veya yurt gibi kurumsal/ailesel barınma biçimlerine dayandığını gösterir: aile yanında yaşama toplamda %53,2, yurttan kalanlar %19,6, tek başına yaşayanlar toplamda %17,6'dır.

Bu tablo, konut başlığında ihtiyacın yalnızca konut kalitesi ile sınırlı olmadığını; bağımsız yaşam kurma, kiracılık güvencesi ve barınmanın sürekliliği gibi başlıklarda da kent hakkı eşikleri olduğuna işaret eder.

Güvenli yaşam boyutu ise iki farklı düzeyde görünür olur. Afet güvenliği algısı 0-10 ölçeğinde ortalama 5,09'dur; düşük güvenlik (0-3) %25,2 düzeyindedir ve "0 puan" verenlerin varlığı (%5,6) afet güvenliğinin bazı katılımcılar için doğrudan endişe düzeyinde yaşandığını gösterir.

Gece güvenliği algısı afet güvenliğine kıyasla daha yüksek görünür (ortalama 5,81); ancak düşük güvenlik bildiren %18'lik bir kesim, kamusal alana çıkabilme ve hareketlilik üzerinde doğrudan etkisi olabilecek kritik bir uyarı üretir.

Bu iki gösterge birlikte değerlendirildiğinde, Antalya'da genç kadınların güvenli yaşam ihtiyacı hem konutun/yaşam alanının güvenliği (afet) hem de kamusal alan deneyimi (gece güvenliği) üzerinden iki kanaldan sınanmaktadır.

3

Mahalle sorunlarının yoğunluğu*"Çevresel ve altyapısal sorunlar istisna değil, gündelik deneyim"*

Mahalle ölçeğinde çevresel ve altyapısal sorunlar, bulgulara göre "tekil şikayetler" düzeyini aşan bir yaygınlık göstermektedir. Gürültü başlığında bir düzeyde sorun bildirenlerin oranı %79,2, hava kalitesinde %79,6, su kalitesinde %84,4'tür.

Sokaktaki çöp ve atıklar başlığında sorun bildirenler %88,4, trafikte %84,0 ve altyapıda (kanalizasyon, elektrik, doğalgaz, internet vb.) %89,6'dır.

Bu sonuçlar, mahalle ölçeğinde yaşanabilir çevre ve temel belediye hizmetlerinin niteliğinin genç kadınlar açısından baskın bir ihtiyaç alanı olduğunu gösterir. Buradaki kritik nokta, sorunların yalnızca "var/yok" düzeyinde yaygın olması değil; bazı başlıklarda "büyük ölçekli sorun" oranlarının da yüksek olmasıdır (özellikle trafik ve altyapı gibi). Bu yoğunluk, memnuniyet bulgularında da karşılığını bulur; kentsel altyapı ve hizmet performansı başlığında memnuniyetin en düşük olduğu alanlar yine trafik ve ulaşım olarak görülmektedir.

Sosyal bağlar ve destek kapasitesi

“Yakın bağlar var, kurumsal bağlar zayıf”

Sosyal destek kapasitesi açısından, katılımcıların önemli bir bölümünün 2–5 kişi aralığında bir destek çevresine sahip olduğu görülür (%73,6). “Hiç yok” diyenlerin oranı düşük görünmekle birlikte (%2,8), bu küçük grubun tam yalnızlaşma riski açısından ayrıca izlenmesi gerekir.

Bununla birlikte kurumsallaşmış sosyal bağlar daha sınırlıdır. Üyesi ya da gönüllüsü olduğu bir topluluk/STK/üniversite kulübü vb. olmadığını belirtenlerin oranı %77,2’dir. Bu iki bulgu birlikte okunduğunda, genç kadınların kentte yakın bağ (gündelik destek) düzeyinde tamamen yalnız olmadığı, ancak köprü kurucu bağların (topluluk, kulüp, STK gibi) daha kırılgan seyrettiği anlaşılır.

Bu ayrışma, ihtiyaçların yalnızca bireysel dayanıklılıkla taşınmadığını; kurumsal/kollektif kanalların zayıf olması halinde sorunların görünür kılınmasının ve çözüm süreçlerine dahil olmanın zorlaşabileceğini göstermektedir.

Yerel katılım kanallarının kullanımı ve başvuru ekosistemi

“Kanal var, kullanım eşliği yüksek”

Yerel katılım ve başvuru kanalları, kullanım düzeyi açısından genel olarak düşüktür. Dijital katılım platformlarına başvuru “yaptım” diyenler %20,4, belediye iletişim masalarına başvuru “yaptım” diyenler %14,0 düzeyindedir.

Gençlik meclisleri/tematik yurttaş meclisleri kanalı ise neredeyse hiç kullanılmamaktadır (%2,0).

Üniversite içi mekanizmalara başvuru %16,8 ile görece daha görünürdür.

STK’lara/kadın örgütlerine başvuru oranı ise %2,4’te kalmaktadır.

Bu tablo, ihtiyaç yokluğundan ziyade, başvuru eşliğinin (bilgiye erişim, zaman, güven, aracı ağlar, sonuç alabilme beklentisi) yüksek olabileceğini düşündürür.

Nitekim kentle kurulan duygusal bağın görece yüksek olduğu bir bağlamda dahi, katılım kanallarına yönelimin sınırlı kalması, katılımın otomatik bir sonuç olmadığını gösterir.

Bu sonuç, politika geliştirme raporu açısından özellikle önemlidir: Yerel katılımı güçlendirmek, yalnızca kanal sayısını artırma meselesi değil; başvuruyu mümkün kılan ekosistemi (bilgilendirme, kolay erişim, güven, geri bildirim, sonuç alma) kurma meselesidir.

Sosyal uyum göstergeleri, iki farklı yönde işaret verir. Antalya'ya aidiyet ortalaması 7,39 ile görece yüksektir. Buna karşılık toplumsal güven ortalaması 4,18 düzeyindedir ve daha “orta” bir güven iklimine işaret eder. Aidiyetin yüksek olması, kent deneyiminin sorunsuz olduğu anlamına gelmemektedir. Bunu en açık biçimde, gündelik zorluklar ve önyargı deneyimleri gösterir. Antalya’da yaşama sürecinde zorluk yaşadığını belirtenlerin oranı şehir içi ulaşımda %80,4, kamusal alanların kullanımında %60,4’tür. İstihdam/çalışma hayatı ile ilgili sorun bildirenler %60,0 düzeyindedir.

Son 12 ayda önyargılı yaklaşım deneyimleri, dışlanmanın çoklu eksenlerde yaşandığını gösterir:

- cinsiyet nedeniyle %59,2,
- fiziksel görünüş nedeniyle %38,4,
- siyasi görüş nedeniyle %33,6,
- yaş nedeniyle %32,4,
- inanç nedeniyle %32,4,
- etnik kimlik nedeniyle %15,6,
- konuşulan dil nedeniyle %8,8.

Bu bulgular birlikte okunduğunda, kent deneyiminin önemli bir bölümünün erişim zorlukları (özellikle ulaşım ve kamusal alan) ve dışlayıcı pratikler tarafından biçimlendiği görülür.

Bu başlık altında ayrıca şu bulgu önemlidir: Çalışma durumu, bazı somut zorluk alanlarında anlamlı ayrımlar üretebilmektedir; çalışanlar şehir içi ulaşım ve barınma alanlarında daha yüksek oranda zorluk bildirirken, eğitim/üniversiteyle ilgili sorunlar çalışmayanlarda daha yüksek görünmektedir. Bu, kırılganlığın kentte farklı gündelik ritimler üzerinden yoğunlaşabildiğini düşündürür.

Yaşam standardı bulguları, genç kadınların gündelik ihtiyaçlarının bir kısmında görece dayanıklılık varken, bazı alanlarda belirgin bir maddi kırılabilirlik olduğunu göstermektedir. Maddi yoksunluk göstergelerinde en yüksek oranlar yaşam kalitesi ve dayanıklı tüketim başlıklarında toplanır: yılda bir haftalık tatili karşılayamayanlar %62, eskimiş mobilyaları yenileyemeyenler %66,4'tür.

Buna eşlik eden daha temel başlıklarda da azımsanmayacak bir kırılabilirlik vardır: evi yeterince sıcak tutamayanlar %23,2, gün aşırı protein içeren öğünü karşılayamayanlar %33,6'dır. Öznel değerlendirmeler (yaşam merdiveni) ise ılımlı bir iyimserlik ile belirgin bir "hak ediliş farkını" aynı anda görünür kılar. Bugünkü yaşam koşulları ortalaması 5,44 iken, gelecek 3 yıl beklentisi 6,45'tir. "Hak ettiğim" yaşam koşulları ortalaması ise 8,67'dir ve mevcut koşullar ile hak ediliş algısı arasında yaklaşık 3 puanlık bir mesafe bulunduğunu gösterir. Ayrıca "Antalya'da erkeklerin yaşam koşullarının kadınlara kıyasla daha iyi olduğunu" algısı da yüksek düzeydedir (ortalama 7,24).

Yaşam standardı başlığında yaş ve çalışma durumuna göre bazı anlamlı ayrılmalar da görülür. Tatil göstergesinde hem çalışma durumuna göre (çalışanların "karşılayabiliyorum" oranı %46,8, çalışmayanların %29,4) hem de yaş gruplarına göre güçlü fark vardır; 18-24 yaş grubunda tatili karşılayamayanların oranı %74,8'e yükselmektedir. Kuşaklararası karşılaştırmada katılımcıların %51,2'si anne-babalarının aynı yaştaki yaşam standardına kıyasla daha iyi durumda olduğunu söylerken, bu değerlendirme çalışma durumuna göre anlamlı biçimde değişmektedir.

Bu bulgular, yaşam standardının genç kadınların kent deneyiminde yalnızca ekonomik bir arka plan olmadığını; sağlık, konut, katılım, kültürel pratikler ve memnuniyet başlıklarını da baskılayan yatay bir kırılabilirlik eksenini olduğunu göstermektedir.

Odak grup görüşmesi, bu yedi bulgunun ortak bir mekanizma etrafında birleştiğini göstermektedir: Antalya'da genç kadınlar yalnızca belirli hizmetlere erişim sorunu yaşamamaktadır. Aynı zamanda güvenlik, maliyet, kurumsal ciddiyet ve toplumsal cinsiyet temelli muamele eşiklerine göre gündelik hayatlarını sürekli planlamak zorunda kalmaktadır. Bu planlama yükü özellikle mekansal hareketlilik, sağlık hizmeti, kültürel katılım ve iş yaşamında yoğunlaşmakta; ekonomik kırılabilirlik ile kurumsal güvensizlik birbirini güçlendirmektedir. Bu nedenle ihtiyaç haritası, tek tek hizmet başlıklarının toplamı olarak düşünülmemelidir. O, birbirini besleyen eşiklerin ve kısıtların ortaklaşan yapısı olarak okunmalıdır.

5.2 Kesişen Kırılma Eksenleri

Bu alt bölüm, bulguları yatay biçimde bir araya getirerek, politika geliştirme raporunun kullanabileceği bir "kırılma haritası" üretmeyi amaçlar. Bu amaç doğrultusunda araştırma bulgularını bakıldığında üç temel kesişim öne çıkmaktadır:

(i) Sosyoekonomik kırılma (gelir, sosyal güvence, yoksunluk, hak ediş farkı)

Katılımcı profilinde gelirin geniş dağıldığı ve medyan gelirin düşük olduğu görülür (aylık gelir ortalama 25.152 TL, medyan 11.500 TL). Sosyal güvencesi olmayanların oranı %16,0'dır.

Yaşam standardı bölümündeki yüksek düzeydeki yoksunluklar ve hak ediş farkı (8,67'ye karşı 5,44) birlikte okunduğunda, ekonomik boyutun yalnızca gelir değil, yaşam kalitesi, gelecek ve adalet algısı üzerinden de bir baskı ürettiği görülür.

(ii) Mekansal kırılma (mahalle ölçeğinde çevre ve altyapı sorunları, güvenlik, hareketlilik)

Mahalle ölçeğinde altyapı, çöp-atık, trafik, su ve hava kalitesinde sorun bildirimlerinin çok yüksek olması ve kent hizmetleri memnuniyetinde en düşük ortalamaların trafik ve ulaşımda toplanması, mekansal kırılmanın genç kadınların gündelik yaşamına doğrudan temas eden bir eksen olduğunu gösterir. Bu eksen, aynı zamanda kamusal alanda bulunabilme ve katılım kanallarını kullanabilme kapasitesiyle de bağlantılıdır.

(iii) Yaşam döngüsü ve çalışma statüsü (18-24 / 25-29 / 30-35; çalışıyor/çalışmıyor)

Bazı başlıklarda (öznel iyi oluş, sağlık erişimi) yaş ve çalışma durumu fark üretmezken, bazı kritik alanlarda ayrışmalar görülebilmektedir. Tatil yoksunluğunun 18-24 yaş grubunda daha yüksek yoğunlaşması, çalışma durumunun ulaşım ve barınma zorluklarıyla kesisebilmesi ve kent memnuniyeti içinde özellikle trafik ve hava kalitesinde çalışanların daha düşük memnuniyet bildirmesi, kırılmanın yalnızca düşük gelirli olmakla açıklanamayacağını; gündelik ritim, hareketlilik ve kentle temas yoğunluğu üzerinden de üretilebileceğini göstermektedir.

(iv) Sosyal bağlar, dışlanma ve kurumsal temasın birlikte etkisi

Yakın sosyal destek ağlarının varlığına rağmen, topluluk/STK/kulüp üyeliğinin düşük olması ve katılım/başvuru kanallarının zayıf kullanımı, kent sorunlarının çözümünde kurumsal temas kapasitesinin bir eşik olduğunu göstermektedir. Bu eşik, toplumsal cinsiyet temelli önyargı deneyiminin yaygınlığıyla birleştiğinde, katılımın yalnızca "istek" değil, aynı zamanda güven, zaman, bilgi ve sonuç alma beklentisi üzerinden şekillendiğine işaret etmektedir.

**Kız Çocuklarına
Destek Derneği**

**Kız Çocuklarına
Destek Derneği**

GENÇ KADINLARIN ANTALYA'YA İLİŞKİN İHTİYAÇ VE BEKLENTİLERİ ARAŞTIRMA RAPORU

www.kizcocuklarinadestek.org

